

KID-426

Google-alkalmazások az anyanyelvi órán

Tartalomjegyzék

1. MEGVÁLTOZOTT TANULÁSI KÖRNYEZET	3
1.1. A TUDÁSALAPÚ TÁRSADALOM KIALAKULÁSA	3
1.2. ÚJ ELVÁRÁSOK AZ ISKOLA FELÉ	3
1.3. ÚJ PEDAGÓGUSKÉP	5
1.4. MEGVÁLTOZOTT MŰSZAKI-TECHNIKAI KÖRNYEZET	6
1.5. ÚJ TECHNIKAI ESZKÖZÖK, INFORMÁCIÓS ÉS KOMMUNIKÁCIÓS TECHNOLÓGIÁK (IKT) FORRADALMA	7
2. AZ ANYANYELVI NEVELÉS TARTALMÁNAK ÉS MÓDSZERTANÁNAK ÁTALAKULÁSA.....	9
2.1 IKT MINT TARTALOM AZ ANYANYELVI NEVELÉSBEN.....	12
2.2 IKT MINT CÉL AZ ANYANYELVI NEVELÉSBEN	13
2.3 IKT MINT ESZKÖZ AZ ANYANYELVI NEVELÉSBEN.....	13
2.4 EGY ÚJ ÚT: AZ INTERNET	14
2.5 AZ OKTATÁSBAN	15
2.6 A GOOGLE-BIRODALOM	19
2.7 .GOOGLE-ALKALMAZÁSOK JELLEMZŐI	19
3. A KUTATÁSRÓL	20
3.1. HIPOTÉZISEIK:	20
3.2. A MÓDSZER	21
3.3. A VIZSGÁLAT RÉSZTVEVŐI.....	21
3.4. EREDMÉNYEK	22
3.5. A HIPOTÉZISEK IGAZOLÁSA	27
3.6. ÖSSZEGZÉS	28
4. GYAKORLATOK	29
4.1. AZ ÓRATERVEK JELLEMZŐI:.....	29
4.2. TOVÁBBI CÉLOK:	30
4.3. ESZKÖZ	30
4.4. AZ ANYANYELVI NEVELÉSRŐL: AZ ISKOLAI NYELVTANÓRÁK.....	30
4.5. A TANANYAG.....	32
4.6. A GOOGLE-ALKALMAZÁSOKRÓL.....	32
4.8. PÉLDATÁR	34
4.6. MÓDSZEREK	70
4.7. TAPASZTALAT	72
5. ÖSSZEGZÉS.....	73
BIBLIOGRÁFIA	74
MELLÉKLETEK	78
MELLÉKLEK 1. SZÁMÚ.....	78

1. Megváltozott tanulási környezet

1.1. A tudásalapú társadalom kialakulása

A társadalmak, kultúrák, a politika átalakulása, mindig hatással van az oktatás alakulására. Ahogy a társadalmi igények megváltoznak, úgy születnek szabályok a változás rögzítésére. Társadalmi elvárás az oktatás színvonalának emelése is. Ahogy a munkaerőpiac változik, úgy lesz egyre inkább szükség az új látásmódra, új képességek megjelenésére. Ahhoz, hogy „kitermeljék” az új generációkat, akik mindezt képesek létrehozni, már az alapokon el kell kezdeni a fejlesztést. Ennek útja pedig, az oktatás modernizálása. A mai, tudásalapú társadalom megköveteli a folyamatos fejlődés létét. Új technológiák jelennek meg, melyek segítséget nyújtanak a pedagógusoknak, hogy minél könnyebben tudják oktatni az új nemzedékeket. A különböző tudományágakban lezajlott paradigmaváltások keretében a tudásalapú társadalmak kialakulását, a globalizáció és az individualizáció párhuzamos folyamatát, valamint az információs és kommunikációs technológiák (IKT) forradalmát tekinthetjük (Kovács 2007). A fennálló hagyományok átalakulnak, a korlátok lebontódnak. Az új technikák lehetőséget adnak a hagyományos oktatási rendszerek kiegészítésére.

A tanulási-tanítási folyamat fontosságát, mi sem bizonyítja jobban, mint hogy most már a tudást nem csupán a modern gazdaság lényegi alkotó elemeként tartjuk számon, hanem az egész társadalom szervező elvévé lép elő: így ezt az életformát teljes joggal nevezhetjük tudás alapú társadalomnak. Ez pedig azt jelenti, hogy egész életünk és társadalmunk hajtóerejeként a tudást nevezhetjük meg. Ezzel pedig a társadalom teljes nyitottsága, az új iránti fogékonysága párosul (Celler 2009).

1.2 Új elvárások az iskola felé

Az oktatás felé támasztott piaci igények elvárásai között egy olyan diák szerepel, aki nemcsak együttműködő, szociálisan aktív, rendkívüli kognitív képességek birtokosa, hanem olyan diák, aki jól használja korának technikai adottságait is. A társadalom és az iskola cél és feladatrendszere, szorosan összefüggnek egymással. Alapvető elvárás az iskolával szemben, a

szociális életképesség megalapozása. (Bábosik 2008). Elvárás, hogy felkészítse tanulóit a későbbi megpróbáltatásokra.

A magyar oktatáspolitikai elvárja, hogy a diákokat megfelelő technikai képzésben is részesítsék az iskolák, a Nemzeti Alaptantervben (továbbiakban Nat) leírtak alapján. Cél, hogy a tanulás során megismert világ, és a hétköznapi értelemben vett világ közötti kapcsolat egyértelmű legyen a fiatalok számára (Nat 2012). Elindul egy folyamat a kint okozó tanulás felől az érdekes tanulás irányába; az elméleti oktatás felől a gyakorlati oktatás felé.

Az oktatást, a felnövekvő generáció mindig meghatározza, hiszen az oktatók úgy állítják össze a tudásalapot, hogy az mindenki számára elsajátítható legyen. A 21. században bekövetkező generációs robbanás hatására, ez az út egyértelmű: a mai fiatalság természetes közege a digitális világ, így az oktatásban is meg kell jelennie ennek a felfogásnak. Az Y-és Z-generációk számára teljesen hétköznapi dolog a számítógép jelenléte (Tari 2012). A gyerekek ma, teljesen természetesnek élik meg a számítógép, az internet közelségét, sőt mindennapos használatát. A digitális korban az agyat elárasztják az ingerek, az agy ennek hatására formálódik. A digitális bennszülöttek számára ez a hatás könnyen és gyorsan végbemegy. Sokkal gyorsabban dolgozzák fel az információkat, hoznak döntést, mint a digitális bevándorlók (Gyarmathy 2012). Ez a folyamat az oktatás során is megmutatkozik. A tanulók hozzá vannak szokva a gyorsan érkező ingerekhez, gyorsan reagálnak ezekre. Azonban, az oktatás során nem kapnak annyi beérkező ingert, mint amit az iskolán túli világban megszoktak.

Az új média megjelenésével új impulzusok érik a mai diákokat. Az, ami pár évtizede elképzelhetetlen lett volna, ma valóság. A számítógép napi tevékenységünk részévé vált, és ezzel az oktatásban való használata is lehetségessé lett. A mobiltelefon-használat, a közösségi oldalak látogatása elmaradhatatlan napi tevékenység. Ez a modern kommunikáció alapja. Már nem szemtől-szembe zajlik a kommunikáció, hanem egy másfajta csatornán keresztül. Mivel egyre többen használják az új info-kommunikációs technikákat, így ez a speciális csoport által támasztott igények egyre népszerűbbé válnak, és ami fontosabb döntő erővel bírnak. Így meghatározzák a 21. század kommunikáció sajátosságait (Benedek 2008). Ami pozitívum lehet az oktatás szemszögéből, hogy ez eléri azokat is, akik háttérbeszorultak eddig: a kirekesztettek is használják. Továbbá azok számára is lehetőséget nyújt ilyen módon az iskolai oktatás, akik számára elérhetetlen lenne a digitális világgal való kapcsolat. Egy tanulmány alapján elmondható, hogy informatikai eszközök használata során a hátrányos helyzetű tanulók jobb eredményeket érnek el az IKT használatával tanított tantárgyakban,

mint hagyományos pedagógiai módszerekkel. Több és mélyebb információhoz jutnak, valamint a testre szabott, egyéni oktatás és értékelés hatékonyabban fel tudja mérni a tanulók egyéni élethelyzeteit (Főző 2006).

A kortárs csoport az első számú közege a fiatalok kommunikációjának. Elsősorban a közösségi oldalakon vagy mobiltelefonon keresztül kommunikálnak egymással. Ha a diákok természetes közege az informatikai világ, akkor miért ne jelenjen meg az oktatásban is? Az info-kommunikációs technikára, a továbbiakban IKT-re alapozott kapcsolattartás és kapcsolatfelvétel így fontos eleme az oktatásnak.

A probléma a generációk közötti különbségekben mutatkozik meg. A digitális szakadék, amely a felek között lehetséges, nehézséget okozhat. A pedagógusok számára szükséges, hogy belássák: személyes versenyképességük alapfeltétele, hogy ismerjék az új technikákat (Petry 2012.)

1.3. Új pedagóguskép

Az új követelmények egy modern pedagógusképet eredményeztek. A modern pedagógus igyekszik lépést tartani a világgal. Ezzel újraértelmezik a generációk a tanári szerepet. A tanár oktató-nevelő szerepe mellett újfajta kompetenciáknak kell megfelelnie. Ez azért nehéz, mert a közoktatás tanárai és diákjai mint két kultúra részesei, szemben állnak egymással. Ami az egyiknek természetes, az a másinak nehézséget okozhat. Mindamellet, hogy új környezetet alakít ki a tanulók számára a pedagógusnak, így nagy nehézséggel kell küzdenie nap mint nap. Egyszerre nevel, oktat, adminisztrál, szervez, tervez és értékel, és még sorolhatnánk. Mindemellet még képeznie is szükséges magát (Buda 2003).

Megoldás lehet, hogy a pedagógus igyekszik lépést tartani a világgal, de mindezt a saját ritmusában teszi. Nem cél, hogy minden óra interaktív módon valósuljon meg. Meg kell találni az egyensúlyt. A technika nem ellensége a tanárnak, hanem az oktatói feladatok végzését segítheti. A problémát abban látom, hogy a pedagógusok ehhez nem kapnak megfelelő segítséget. A számítógéppel segített oktatás módszereinek elsajátítását be kell építeni a pedagógusképzésbe és a továbbképzésbe. Az egyes tantárgyak oktatásának sajátos igényeit figyelembe véve kell a kész taneszközök közül ajánlani, illetve fejleszteni és adaptálni a digitális taneszközöket. (Kárpáti 1999). Nem tudják honnan elsajátítani az új technikákat, nincs rá lehetőségük, hogy megtanulják és gyakorolják azokat.

Az új technikák alkalmazásához is nemcsak a diáknak, de a pedagógusnak is motiválnak kell lennie. Motivált az új lehetőségek kihasználásában. Ezzel együtt fel kell keltenie a diákok érdeklődését a tananyag iránt, melynek jó eszközei lehetnek a digitális technika által felkínált eszközök. Azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy minden gyerek más, egy önálló individuum, másképp kell kezelni és másképpen lehet motiválni őket. Ugyanakkor jó út lehet, a diákok által mindennapokban használt technikát segítségül hívni. Egyben rádöbbenjük őket, hogy az iskolán kívüli világ és az iskola falain belüli világ nem is áll olyan messze egymástól.

A pedagógus felé tehát új követelmények jelennek meg. Az IKT-használatot tekintve a pedagógus felé bocsátott követelményeket az alábbiak szerint lehetne megfogalmazni:

A technikai eszközök kezelésében való magas szintű jártasság és (az esetek egy részében) legalább egy idegen nyelv használható szinten való ismerete (Fehér 2009).

Mit kell ehhez tenni?

„– Teljesen újra kell gondolni a pedagógusképzés tartalmait és formáit: sokkal életközelibbé, gyakorlatiasabbá és konkrétabbá kell tenni.

– El kell terjeszteni más kreatív tanulási formákat a jelenlegiek mellett...

– Olyan tanártovábbképzéseket kell szorgalmazni, amelyek konkrét segítséget jelentenek a tanárnak abban, hogy az osztályteremben mit csináljanak.” (Fenyő 2003)

A pedagógusnak támogató környezetet kell biztosítani, hogy az ismereteket a tanulók befogadják. A dolgozat célja, hogy a megjelenő problémákra megoldási javaslatokat tegyen; bemutassa, hogy a hétköznapi életben is használt modern eszközöket, hogyan lehet az iskolai gyakorlatban is alkalmazni, elsősorban az anyanyelvi nevelés során.

1.4 Megváltozott műszaki-technikai környezet

Az oktatási eszközök folyamatosan lépést tartanak a technika fejlődésével. Volt idő, amikor még minden iskolában vesszővel írtak palatáblára. Később már krétával írta a tanárok a zöld és fekete táblákra. Ma pedig, néhol színes tollakat használnak a pedagógusok.

A tanulást-tanítást mindig remek eszközök segítették. Az auditív, vizuális és audiovizuális eszközök tárháza az idők folyamán rengeteget változott és alakult. Ha csak a múlt századig tekintünk is vissza, akkor is érzékelhető, hogy a mindenkori technológiai fejlődés előbb utóbb „bekúszik” az oktatás falai közé (Tót 2002).

A pedagógusok igyekeznek minden korban a legkorszerűbb eszközöket használni feladataik megvalósítására. Ez az elgondolás kölcsönhatást eredményez: szükséges a modernizálás, azonban a fejlődést használni is kell. Az oktatás technikai fejlődése, új utakat, lehetőségeket ad az egyén számára.

Az emberi megismerést segítő eszközök, egy másfajta látásmód eredményeképpen jöttek létre. Egyre fontosabb szerepet töltenek be a vizuális eszközök. Nemcsak hallani akarják a tanulók a tananyagot, hanem színesebb, dinamikusabb képeket is követelnek. A tanulás környezet dinamikussá válása az új út az oktatás történetében. Ilyen új utakat biztosítanak például az LMS vagy LCMS rendszerek. Vannak ma már olyan tartalomkezelő rendszerek, amelyek a digitális tartalom, tananyag előállítását, tárolását segítik. Igen kedvelt ilyen jellegű program a Sulinet Digitális Adatbázis, mely a közoktatás rendelkezésére álló, ingyenesen hozzáférhető tananyagcsomag (Benedek 2008).

A számítógépes oktatás egyik legfontosabb előny, hogy egyértelmű kapcsolatot teremt a hétköznapi és az iskolai világ között. Valóságos élethelyzeteket lehet modellezni a segítségével. Ezzel olyan környezetet biztosít az iskola a tanulónak, amely jobban hasonlít arra közegre, ahol később a megszerzett tudás hasznosul (Kárpáti 2002.)

1.5. Új technikai eszközök, információs és kommunikációs technológiák (IKT) forradalma

Az iskolában alkalmazott összes módszer, eszköz és anyag egy tudományág: az oktatástechnológia körébe tartozik, amely az 1980-as évekre lett önálló tudomány. Az emberiség fejlődése a megszerzett, megalkotott tudás gyarapodását jelenti önmagáról és a világról, amely tudás rövid időn belül bekerül az oktatásba. A tudás mellett azonban a technikák fejlődése is hat magára az oktatás folyamatára, leginkább kiegészítve, színezve, érdekesebbé, informatívabbá téve azt, de célja a hatékonyabbá tétel is (Kajtár 2006).

A világban végbemenő technikai változásoknak köszönhetően, az oktatási eszközök is egyre modernebbek lesznek. A folyamat azóta tart, amióta létezik az oktatás fogalma, azonban el kell ismernünk, hogy az elmúlt évtizedek alatt felgyorsult a változás. Egyik napról a másikra jelennek meg új technológiák melyek, többek között a tanulási-tanítási folyamatokat is befolyásolják. Milyen eszközökre gondolhatunk? Elsősorban informatikai változásokról beszélünk.

Az info-kommunikációs technológia (ismertebben IKT) összetett fogalom. Jelentheti egyrészt, olyan eszközök forradalmát, amelyek az oktatásban az informatikai világgal hozhatók kapcsolatba, olyan szervezési módokat jelent, innovatív folyamatokat, melyek segítenek, könnyebbé teszik az oktatási folyamatokat (Molnár 2008). A számítógép megjelenése az oktatásban mérföldkőnek számít. Ez a folyamat magával hozta a különféle informatikai eszközök használatát, melyek szoros kapcsolatot mutatnak a számítógép világával. Olyan CD-ROM-ok, digitális eszközök ezek, melyek a tanórán is előkerülhetnek, oktató, nevelő céllal működnek. Az egyik legújabb, és szerencsére a különféle pályázatoknak köszönhetően, egyre több iskolába eljutnak, az interaktív táblák, vagy a szavazórendszerek. Továbbá a Sulinet programoknak köszönhetően egyre több család számára biztosítanak számítógépet, internetes elérést, ezzel segítve mindenki számára a felzárkózást.

Az interaktív tábla része a műszaki-technikai környezet forradalmi megújulásának. A mai diákok a korábbiakhoz képest másfajta preconcepcióval érkeznek az iskolába, természetes számukra, hogy a tudást a televízió vagy az internet segítségével szerzik meg. A számítógép használatát gyakran már az otthoni környezetben elsajátítják, ezért alkalmazkodnak könnyen az elektronikus tanulási környezethez, nem jelent nehézséget számukra az interaktív tábla használata sem (Gonda 2008). Az új eszközök segítségével a pedagógusoknak lehetőségük nyílik a tanulókat a tervezés folyamatába is bevonni.

Az új technikák bevezetése nemcsak azért fontos, hogy a diákok érdeklődését felkeltsék a tanulás iránt. A 2000-es lisszaboni találkozó munkaprogramjába megfogalmazásra került az EU-s oktatási és képzési rendszerek minőségének és hatékonyságának javítása. Többek között az információs és kommunikációs technológiákhoz (IKT) való hozzáférés biztosítása mindenki számára (Kemény 2002). Ezt az álláspontot támogatta a 2002-es barcelonai döntés is. Az információs és kommunikációs technológiák formális oktatásba történő integrációjának fontosságát mutatja, hogy mind az USA, mind az EU célként fogalmazta meg és támogatja ezen eszközök és az eszközök hatékony használatát lehetővé tevő kompetenciák oktatási integrációját, és az OECD jelentéseiben is egyre nagyobb szerepet kapnak az IKT tanulási hatékonyságot és teljesítményt befolyásoló szerepére vonatkozó elemzések (Tóth—Molnár—Csapó 2011). 2010-re teljesülniük kellett volna az előírásoknak, ám ez a szám még nem érte el a kitűzött célokat. Európai uniós előírás alapján, minden egyes tagország elemi oktatásában 8, a középfokú oktatásban 6 diákra jusson egy számítógép. Magyarország ezt az előírást korántsem teljesíti, hiszen kétszer ennyi tanulóra jut ma ennyi. (Tóth—Molnár—Csapó 2011).

A magyar oktatásnak biztosítani kell tehát a lehetőséget mindenki számára, hogy legyen az esély a tudásalapú társadalom kialakulására. Másrészt nem megengedhető, hogy digitális szakadék lépjen fel Európa többi országa és Magyarország között.

2. Az anyanyelvi nevelés tartalmának és módszertanának átalakulása

Új kihívásokat jelent a kommunikációs nevelésben, hogy mobiltelefonon és az internet segítségével kommunikálunk. A tömegkommunikációs eszközök hatnak a diákok nyelvi és viselkedéskultúrájára. Nem elég csupán a hatásukat föltárni, meg kell találni azt is, hogyan aknázhatók ki a bennük rejlő pozitív lehetőségek az anyanyelvi nevelés számára. A jövőben egyre több anyanyelvi órán válik taneszközzé a számítógép, az anyanyelvi órán is az élethez hasonló ingergazdag, tanulásra serkentő környezetet teremtünk (Einsiedler 2001; Kiss 1995). Az anyanyelvi nevelés céljait, feladatait meghatározza, hogy milyen szerepet tölt be az anyanyelvi műveltség a társadalom és a társadalmat alkotó emberek életében (Antalné 2003).

Az anyanyelvi nevelés feladata, célja és tartalma a Nat-ban kerül megfogalmazásra.

- Az anyanyelvi nevelés tartalma nem merülhet ki a magyar nyelvi fogalmak és nyelvi szabályok közlésében. Az anyanyelvi képzés során a tanulóknak olyan produktív anyanyelvi tudást kell szereznük, amelyet a mindennapi, társadalmi életükben is alkalmazhatnak (Nat 2012).
- Az anyanyelvi képzés feladata a problémaorientált tanulás feltételeinek megteremtése is. Az anyanyelvi órákon a diákoknak általános és anyanyelvi problémamegoldó stratégiákat is kell elsajátítaniuk és alkalmazniuk.

Kiemelten fontos a gyakorlati ismeretek megszerzése, a tapasztalati tudás elmélyítése. Ehhez új tudás szükséges a diák részéről, melynek elsajátítását az oktatás folyamatában tapasztalhatja meg. Másfajta ismereteket várnak el a tanulóktól. Hasznos tudást közvetítenek a pedagógusok. Felhívják a figyelmet az iskolán kívüli tevékenységek fontosságára. Azaz, ha kikerül a diák az iskolából, akkor megállja a helyét a világban. Ehhez elmaradhatatlan képesség a digitális kompetencia. A tanuló társadalmi beilleszkedését is szolgálja, közösségi élményt is jelenhet, hiszen az újfajta technikák közösségképző, összetartó erővel is rendelkeznek. Az élethosszig tartó tanulás szükséges eszköze a számítógép, és az új technikák ismerete, ezért az iskolákban is fontos ennek hangsúlyozása.

A Nat szervező elvének a kompetencia alapú oktatást tartja fontosnak. A *kompetencia* újabb használata a generatív nyelvészet nyomán honosodott meg az oktatás elméletében. A tudásnak arra a formájára utal, amelynek elsajátítása természetes közegben, életszerű tapasztalatok révén történik, és így alkalmazása is természetes könnyedséggel és hatékonysággal valósul meg. Hasonlóan ahhoz, ahogy az anyanyelvet megtanuljuk, majd végtelenül sokféle gondolat megfogalmazására alkalmazzuk (Csapó 2004). A kompetenciák mentén való képesség és készségfejlesztés cél az oktató folyamat során. A középiskolai nevelés-oktatás szakaszában folyó nevelés-oktatás feladata az iskolai alpműveltség árnyalása és megszilárdítása, melynek során már megjelennek a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez, a szakközépiskolában az ágazathoz tartozó szakképesítések megszerzéséhez szükséges kompetenciák (Nat 2012). Az IKT-alkalmazások lehetőséget biztosítanak a tanórán való kompetenciafejlesztésre. Az anyanyelvi és digitális kompetenciák együttes fejlesztéséhez nyújtanak lehetőséget. Az anyanyelvi kompetencia jelentősége kiemelt, hiszen az anyanyelv ismerete nélkül nem lehet elsajátítani a tanulási módokat; az anyanyelv ismerete ad lehetőséget a társadalomba való beilleszkedésre; a digitális kompetencia nélkül pedig nem lehet a modern társadalomban érvényesülni (Bábosik 2008).

A Nat a következőképpen fogalmazza meg az anyanyelvi és digitális kompetenciát:

- Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények, vélemények kifejezését és értelmezését, megőrzését és közvetítését szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás szóban és írásban), valamint a helyes, öntudatos és alkotó nyelvhasználatot az oktatásban és képzésben, a társadalmi és kulturális tevékenységek során, a családi és a társas életben, a munkában és a szabadidős tevékenységekben, a társas valóság formálásában (Nat 2012).
- A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (információs és kommunikációs technológia, a továbbiakban IKT) és a technológiák által hozzáférhetővé tett, közvetített tartalmak magabiztos, kritikus és etikus használatát a társas kapcsolatok, a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: az információ felismerése (azonosítása), visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; digitális tartalomalkotás és -megosztás, továbbá kommunikációs együttműködés az interneten keresztül (Nat 2012).

Ezek tudatában tehát, olyan tanulási képességek és stratégiák elsajátítása lenne elvárható, amelyek segítségével a tanulók az iskolában, azon kívül és az intézményes tanulást befejezve is képesek lesznek a tanulásra, az ismeretszerzésre. Sokat emlegetett tény, hogy a nyelv, a kommunikáció normái egyre inkább a közoktatás közvetítésével jutnak el a diákok nagyobb részéhez (Hercz 2007). Felmerülhet tehát a kérdés az előzőek ismeretében, hogy akkor a fennálló helyzetben kinek milyen feladata van, és mindez milyen úton-módon valósítható meg. Ahogy a tanár és diák szerep változik, úgy a kettőjük közti kapcsolat is átalakul. Akár iskolán kívül is tarthatják egymással a kapcsolatot. Ehhez biztosít lehetőséget a modern technika, például az internetes levelezés, vagy csevegés az interneten. Az új technikáknak köszönhetően, kivetítve, kihangsúlyozva láthatják és halhatják a diákok az új ismereteket vagy egy izgalmas digitális feladat során ismerkednek meg a szöveggel. A tanulók azt az IKT-használatot tartják motiválónak, amely felkészíti őket a modern élet valóságos követelményeire (Hunya 2007).

Vajon milyen hatást érhetünk el, a modern technika használatával? Cél lehet ezek után az érdeklődés fenntartása, ehhez pedig adottak a lehetőségek, a folytonosan, napról - napra változó modern vívmányok használatával. Azonban az is tény, hogy nem tartható fent a motiváció csak az új eszközöknek a használatával, hiszen előbb utóbb csökken a diákok motivációja. Nem lehet tehát csak ez a cél (Kárpáti 1999). Fontos tehát, hogy ne csak motiváljuk a diákokat, hanem ismeretet közöljünk, cselekedtessünk, fejlesszünk. Mindenre alkalmas lehet az IKT-eszközök használata.

A kezdetekben nagy odafigyelést igényel, és sok munkát a pedagógustól. Az intézményesített háttér kiemelten fontos a modern eszközök bevezetése esetén. Fontos, hogy nem a digitális technikát tanítják meg a pedagógusok a diákoknak, hanem lehetőséget adnak, hogy a feladataik elvégzéséhez más módszereket is alkalmazzanak az eddig használtakon kívül (Gonda 2008). Nem eszközként kell tekinteni az újfajta technikára, hanem mint új módszerre, amely egyben megreformálja az oktatást. Ez mindenki számára elérhető kell, hogy legyen, és a mindenkori felhasználó képességeit figyelembe kell, hogy vegye. Szakmai és pedagógiai siker is lelhet egyben, ha megfelelően alkalmazzák. Ami szükséges: szellemi feltétel a tanár és a diák részéről egyaránt, felhasználói kompetencia, ez alapfeltétele a színvonalas digitális oktatásnak.

A probléma abban áll, hogy a pedagógusok, igen kis százaléka vesz részt továbbképzéseken. Egy a magyartanárok körében végzett kutatás megmutatta, hogy a

válaszadók olyan továbbképzési lehetőségeket is csak nagyon szerény mértékben vettek igénybe, amelyek napjaink globalizálódó világában látóköruk általános szélesedéséhez is elvezethetnek, mivel az információáramlás és a nemzetközi kommunikáció különböző lehetőségeinek igénybevételéhez segíthetnék hozzá őket. A válaszok ugyanis azt mutatják, hogy például idegen nyelvi vagy számítógépes továbbképzésen is csak feltűnően kevesen vettek részt. Az pedig, hogy informatikai továbbképzésen a megkérdezett tanároknak kevesebb mint 3%-a tervez résztvételt a közeljövőben, szinte értelmezhetetlen adat az információrobbanás korában, az oktatáspolitikai irányítás nagy ívű számítógépes fejlesztési terveinek idején (Gordon 2009).

2.1 IKT mint tartalom az anyanyelvi nevelésben

2013 őszétől kerül bevezetésre az új Nemzeti Alaptanterv (Nat). Az alaptanterv meghatározza az anyanyelvi nevelés célját, tartalmát és eszközeit egyaránt, különféle készségek és képességek szintjén. Az IKT megjelenése új területeket biztosít a készségek fejlesztésére.

Az új alaptantervben is kiemelten fontos a szövegértési készség fejlesztése. A szóbeli és nyomtatott szövegek mellett, megjelenik követelményként az elektronikus szövegek ismerete; azaz a diákoknak ismerniük kell az elektronikus, digitális szövegek sajátosságait. Fontos, hogy a tanulók találkozzanak az iskolai oktatás során is elektronikus szövegekkel; képesnek kell lenniük a digitális szövegek értő olvasására. Az iskola feladata, hogy az oktatási környezetben is biztosítsa a lehetőséget, hogy a diákok találkozzanak elektronikus szövegekkel. A PISA és az OECD 2009-es felmérések alapján, a magyar diákok szövegértési készsége fejlődést mutat a 2000-ben mért átlag adatokhoz képest, elértük az OECD átlagot a szövegértési mutatókat tekintve. A változás okára csak következtetni lehet.

Változást jelent, hogy azok, akik alacsonyabb szintű képzésben vesznek részt (szakközépiskolák, szakiskolák tanulói) fejlődést mutatnak, ám a felzárkózás még nem történt meg. Hiába kerülnek ki, több nyelvet beszélő, kiváló eredményekkel rendelkező diákok az iskolákból, ha még minidig magas azoknak a száma, akiknek egy egyszerűbb szöveg feldolgozása is nehézséget okoz. Ellenben nőtt azoknak a száma, akik napi szinten olvasnak (újságot). Ennek okát az internet elterjedésében látom, hiszen azok, akik nem vesznek újságot, nem kerülnek kapcsolatba a szépirodalommal is találhatnak módot rá, hogy valamilyen szöveget olvassanak, és ez nagyrészt az internetes oldalak szövege (PISA 2010).

Nemcsak az értő olvasás szintjén, hanem a szövegalkotás szintjén is fontos szerepük van az internetes, digitális szövegeknek. A Nat-ban megjelenő követelmény, hogy a diákoknak ismerniük kell, és létre kell tudniuk hozni internetes szövegeket. Például forrásjegyzéket kell tudniuk összeállítani, vagy ismerniük kell egy blogbejegyzés írásának követelményeit. Továbbá ismerniük kell az új „szóbeliséget”, a skype, chat programok működését, és szabályait. Tisztában kell lenniük az internetes szövegek eltérő helyesírásának, jelhasználatának funkcióival (Nat 2012).

2.2 IKT mint cél az anyanyelvi nevelésben

Az IKT mint cél is megjelenik követelményként az új Nat-ban. Fontosnak tartja a szabályzat, hogy a diákok az önálló adatgyűjtés módszerét elsajátítsák. Ez, már nemcsak kézikönyvek, szótárak segítségével történő keresést jelenti, hanem internetes adatbázisokban való keresést is; például kulcsszavas keresést az interneten. Cél továbbá, a különböző internetes szövegműfajok funkcionális létrehozása az internetes normáknak megfelelően, például egy fórum hozzászólás készítése. Megjelenik továbbá a nagyepikai és drámai művek szóbeli és írásbeli bemutatása különféle nézőpontból, prezentáció segítségével, azaz a digitális technikákat ismerniük kell a tanulóknak, és tudniuk kell alkalmazni is a tanórákon. Így az anyanyelvi nevelés során nemcsak anyanyelvi kompetencia, hanem a digitális kompetencia is egyidejűleg fejleszthető.

Az anyanyelvi órákon már nem elég a nyomtatott szövegek megértése és alkotása, szükséges, hogy az iskolai oktatás során találkozzanak a tanulók elektronikus szövegekkel is. Nem elég, ha csak az otthoni környezetben találkoznak digitális szövegekkel a tanulók. Az iskolai tanóra során a pedagógus is jelen van, és segítheti az elsajátítási folyamatot, ahogy más tanulási folyamat során tenné. Ahhoz, hogy az otthoni feladatvégzés és felkészülés során ne lépjenek fel nehézségek, az iskolai oktatómunka folyamán szükséges előrebocsátani az alapvető ismereteket a témában. Az IKT eszközök az önálló kritikai gondolkodás és megoldókészség fejlesztésére hatékony módszerek lehetnek az otthoni munka során, de nem várható el a diákoktól, hogy mindenféle ismeret nélkül alkalmazzák.

2.3 IKT mint eszköz az anyanyelvi nevelésben

IKT fogalma sokakban, mint eszköz vizualizálódik. A számítógépek, szuperkomputerek, mobiltelefonok, zsebszámológépek mind IKT eszközök. Azonban nemcsak kézzel fogható

eszközöket jelent, hanem olyan technológiákat melyek végrehajtása modern eszközök működtetésével érhető el. Ilyen technológiáknak köszönhetően lehetséges a médiumok bevonása, a különálló munkafolyamatok összekapcsolása, és szétosztása. Ezek a technikai gyakorlatok alakítják a munkafolyamatokat az IKT világában (Molnár 2008).

Az IKT eszközök között is kiemelt szerepet játszik az internet megjelenése. Ezzel egy új út veszi kezdetét a világban, és ez az oktatásra is kihat. Az internettel egy korszak kezdődött az informatikai és társadalom világában egyaránt. Beépül az oktatás keretei közé is, ezzel biztosítva számos új lehetőség alkalmazását a tanítási-tanulási folyamatban. Nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy ez a folyamat az elmúlt húsz év alatt ment végbe, még gyerekcipőben jár, a felnövekvő ifjúság feladata az új utakat megtalálni és kitaposni a következő generációk számára.

2.4 Egy új út: az internet

Az Internet megjelenésével tömegmozgalom vette kezdetét. Ezt nevezzük web2 forradalomnak. Amikor Johannes Gutenberg 1454-ben kinyomtatta a Bibliát, valójában kommunikációs forradalmat írt (SDT 2012.) Az internettel elérkezett a következő kommunikációs és információs forradalom. Számos új lehetőséget biztosít a felhasználói számára. Forradalmian átalakítja az oktatás világát. Lehetőség nyílt az egyéni oktatásra, a távoktatásra. Ezzel együtt egyre népszerűbbé válik az elektronikus alapú oktatás. Kialakult az önálló tanulásra épülő háttér. Fejleszti az önismeretet, metakogníciót. Folyamatos információélményt biztosít a felhasználó számára. Az ismeretek elsajátításának új eszközével állunk szemben. Ma már bárholnan elérhető: iskolákban, a könyvtárban, az is kapcsolatba kerül vele, akinek nincs saját számítógépe otthon, és az sem hátrány, ha nincs az osztályban mindenki előtt számítógép (Benedek 2008).

Fontos azonban, hogy nem öncélú tevékenységről van az internet használatakor szó. Meg kell mutatni a diákok számára az utat, hogyan hasznosítsák a megszerzett tudásukat az internet világában. Ez a pedagógusnak is lehetőség és segítség is egyben, hogy egyrészt motiválja diákját, a megszokott helyett újat hoz be a tanítási órákra; másrészt a régi pedagógiai eszközöket, módszereket a konstruktív pedagógia hatékonyabbá teszi. (SDT 2012.) Az internet - talán viszonylagos újszerűsége révén is - jelentős motiváló erővel rendelkező eszközzé válhat a pedagógusok kezében (Török 2001).

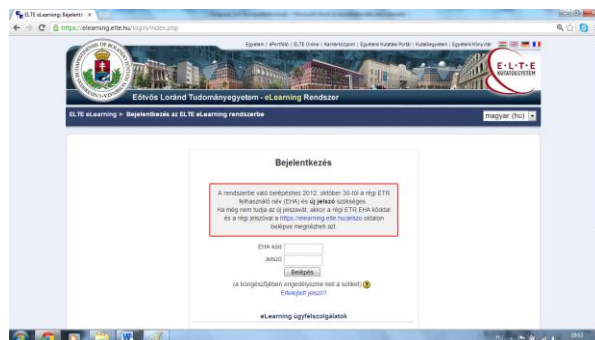
Milyen előnyökkel jár a használata? (SDT 2012)

- segítheti a kritikai gondolkodást
- elősegíti a tudatos információszűrés és – használatot
- fejleszti a kreativitást
- fejleszti a szociális készséget
- biztosítja az önálló tanulást
- fejleszti a problémamegoldó viselkedést
- gyakorlottságot teremt a technika világában
- rálátást ad a hétköznapi értelemben vett világ és az iskola világa között
- a kutatási képesség, az érdeklődésének megfelelő terület megtalálása, és elmélyülés az ennek megfelelő ismeretszerző írásokban
- kulturális ismeretek
- szellemi aktivitás
- emlékezet, gondolkodás, memória fejlesztése
- audiovizuális látásmód megteremtése

2.5 Az oktatásban

Az új Nat-ban követelményként fogalmazódik meg az internet ismerete, és adaptív alkalmazása az oktatási folyamat során. Számos új lehetőséget biztosít a tanár -diákokkal való kapcsolattartására, csoportalakításra. Az internet adta, az oktatásban való megvalósulási lehetőség végtelen. A legelterjedtebbeket említeném meg.

- E-learning
Leggyakrabban e-learning mint a távoktatás; a weben keresztül elérhető oktatás szinonimája hangzik el. Egy oktatás szervező szoftverről van szó; elektronikusan közvetített tanulás. Főként egyetemek, főiskolák alkalmazzák. Segítségével megoszthatják egymás között az anyagokat a hallgatók; a kurzussal kapcsolatos fórumokon vitázhatnak egy-egy fontos kérdésben (Kovács 2007). *(1.ábra)*

1. ábra, e-learning

- Moodle

A Moodle –a legnépszerűbb tanulás platform saját állítása szerint. Nevének kezdőbetűiből kiolvasható: *Modular*=változtatható; *Object-Oriented* anyagra irányuló, célirányos; *Dynamic* =dinamikus; *Learning* = tanulás; *Environment*= környezet. A moodle ingyenes, szabad forráskódú, intézményre és személyre szabható keretrendszer (Gyermán 2010). Felhasználói igen széles körből kerülnek ki; így rengetegféle tevékenységre használható. Így tananyagot is meg lehet vele osztani, és kurzust is tudunk rajta szerkeszteni és működtetni. (2. ábra).

2. ábra, Moodle

- Sulinet Digitális Tudásbázis

Az állam, pontosabban a Művelődési és Köznevelési Minisztérium által létrehozott és fenntartott középiskolai internet-program, weboldal. Tananyagokhoz kapcsolódó tartalmakat tartalmaz, melyek minden korosztályra

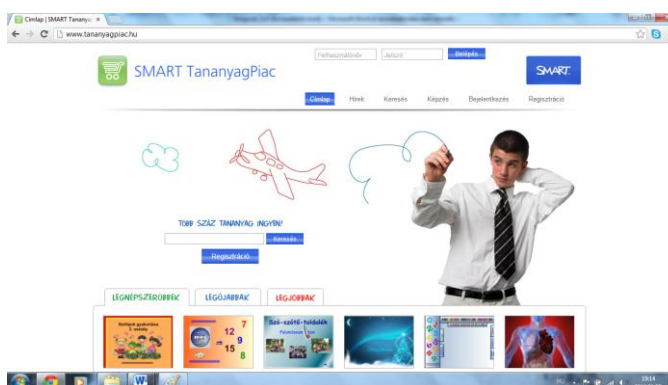
kivetítve megtalálhatóak. Feladatok, olvasmányok, képek, ábrák találhatóak az oldalon. Feladatbankjában kérdéseket, a számonkéréskor előforduló fontos fogalmakat is megtaláljuk. Jó hír, hogy 2012-ben megújult az oldal, így könnyebben használható. (3.ábra)

3.ábra

- **Tananyagpiac**

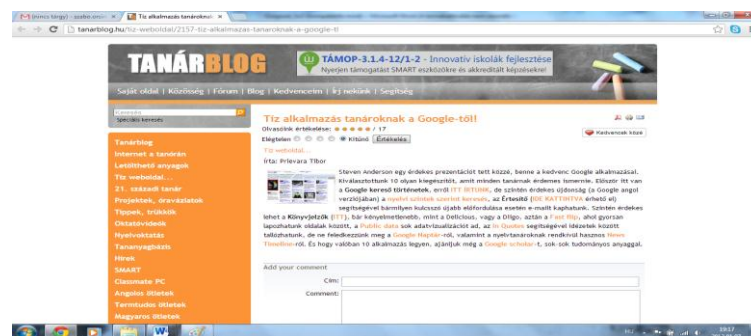
A SMART-programhoz kapcsolódó csomag, mely elsősorban interaktív táblás feladatokat tartalmaz. Keresője segítségével könnyen lehet keresni osztályra, témára egyaránt, kulcsszavas keresés segítségével; illetve tantárgyra is tudunk keresni. Találunk a feladatok között Notebook fájlokat, Response feladatsorokat, ábrákat, modelleket is. Saját anyagainkat is fel tudjuk tölteni, ehhez azonban regisztráció szükséges, ami szerencsére ingyenes, ahogy a használat is. Előnye, hogy magát a fájlt meg tudjuk nézni webes felületen, anélkül, hogy regisztrálnánk, vagy letöltenénk. Csak olyan oldalak kerülnek fel, amelyeket előzetesen már lektorálásra kerültek. (4.ábra)

4.ábra, Tananyagpiac

- Tanárblog

Értesülhetünk újfajta módszerekről, kutatásokról; tippeket, trükköket olvashatunk az oldalon. Neves tanárok hozzászólásait, cikkeit is megtalálhatjuk egy-egy témával kapcsolatban. Letölthető tananyagok, linkek vannak a segítségünkre. Folyamatosan frissülő tartalmakat találunk, melyeket egy regisztráció után kommentjeinkkel is elláthatjuk. (5.ábra)

5.ábra, Tanárblog

Az említett weboldalak segítséget nyújthatnak a pedagógusok számára a módszertani változatosságra, ismereteik bővítésére. Az új ismertek szemléltetéséhez multimédiás eszközöket alkalmazása is lehetséges. A megtalált tananyagokat kiegészíthetik, megoszthatják másokkal, az internet segítségével. Az új Nat-ban megfogalmazódik a követelmény, mely szerint a diákoknak ismerniük kell, és tudniuk kell alkalmazni az internet adta lehetőségeket, képesnek kell lenniük egy prezentáció segítségével az ismereteik bemutatására (Nat 2012). Számos hasznos internetes alkalmazást ezer számra találunk az interneten, melyek segítségünkre lehetnek például egy prezentáció készítésében. Az internetes alkalmazások többsége ingyenesen hozzáférhető szolgáltatás, céljuk, hogy a felhasználó munkáját segítsék. Talán a legismertebb internetes alkalmazások a Google-cég által működtetett *Google-alkalmazások*.

2.6 A Google-birodalom

„A Google küldetése az, hogy a világ információit rendszerbe szervezze, és mindenki számára elérhetővé tegye.”

*A Google-alkalmazások logója
6.ábra*

Szinte nincs olyan internetet használó ember a földön, aki ne ismerné a Google-t. Kereső rendszerét százezren használják naponta. A céget két fiatalember alapította, 1998-ban. Larry Page és Sergey Brin, mára egy igen jövedelmező és jelentős vállalat tulajdonosai. A Google, egy fogalom a számítógépes világban. Azóta számos újítást véghezvittek, és rengeteg programmal segítik a hétköznapi felhasználó életét is. Kereső programjuk a világon talán a legelterjedtebb, de ezen kívül még jó néhány ismert programot tudhatnak magukénak. Cégük filozófiájához tartozik, hogy számukra a legfontosabb a felhasználó, minden más csak azután következik (Google 2012).

2.7 .Google-alkalmazások jellemzői

A Google-alkalmazások a magyar, és a világ bármely felhasználója számára különféle alkalmazásokat biztosítanak. A Google legfontosabb jellemzői, hogy mindenki számára elérhető, a világ bármely pontján, ahol van internet (és nem blokkolt államilag a szolgáltatás, pl.: Kína); ingyenes, független platform. Nem kapcsolódik semmilyen állami szervezethez, sem valláshoz, sem politikai csoporthoz. Nincs előfeltétele a használatának. Felhő alapú szolgáltatás, azaz bárholnan elérhetővé tehetjük saját anyagainak, olyan, mintha egy lebegő dobozba tennénk a számunkra fontos információkat, képeket. Megosztható, ha úgy akarjuk, de saját felhasználói céllal is tárolhatjuk. Nem kapcsolódik iskolákhoz, intézményekhez sem.

Továbbá fontos, hogy a Google-oldalak többsége sajátnyelven, magyarul is elérhető. Természetesen a .com használatával, néhány újabb, a magyar nyelven nem forgalmazott, de hasznos alkalmazást is használhatunk.

A Google gondolt az oktatókra, diákokra is. Létrehozta a Google Education, azaz Google Oktató csomagot, amely olyan alkalmazásokat tartalmaz, mely az alkotók szerint szükséges lehet az oktató, nevelő folyamat során. Ilyenek például a Google Kereső, Google Fordító programok. Egy hátránya van, hogy a regisztrációhoz egy az iskola által kibocsátott email cím szükséges (HVG 2012).

3. A kutatásról

Az oktatásban, ahogy a dolgozatom bevezetőjében említettem, egy új út veszi kezdetét, mely segítséget nyújt a Nat által előírt kompetenciák fejlesztésére. Egy új út lehet az internet, a Google-alkalmazások használata az oktatásban. Kutatásom célja, hogy felmérje, milyen gyakran és milyen mértékben jelennek meg a Google-alkalmazások az anyanyelvi nevelés során; a diákok otthoni tanulásában és a tanárok otthoni felkészülésében. Céлом továbbá, hogy felmérjem, milyen gyakran kerülnek alkalmazásra a Google-alkalmazások a magyar nyelvi órán. Végül dolgozatom második részében, módszereket, ötleteket mutatok be az alkalmazások órai használatára vonatkozóan.

3.1. Hipotéziseim a következők:

1. A Google-alkalmazásokat a tanárok, a diákok ismerik, használják a hétköznapiakban a tanórai felkészüléshez.
2. A Google-alkalmazást az iskolai környezetben, magyar nyelvi órán nem jelennek meg.
3. A tanulók szívesen dolgoznának a Google-alkalmazásokkal a magyar nyelvi órán.
4. A pedagógusok nem tartják hasznosnak a Google-alkalmazások beépítését a magyar nyelvi órába.

3.2. A módszer

Kérdőíves vizsgálatot végeztem, rétegzett mintavétel alapján. Összesen nyolc iskolából kértem adatokat a vizsgálatomhoz. Két budapesti gimnázium, két vidéki gimnázium, két budapesti szakközépiskola és vidéki szakközépiskola diákjai és magyartanárai töltötték ki a kérdőívemet. Összesen 33 magyartanár és több mint 240 diák vett részt a felmérésben. Mivel azonban voltak olyan osztályok ahol a létszám nem haladta meg a 24 főt, így véletlenszerű mintavétel alapján választottam ki minden osztályból a 24 adatot. A kérdőív a diákok és a magyartanárok internetezési szokásaira, és a magyarórán való internethasználatra vonatkozott. Illetve a Google-alkalmazások ismeretére, iskolai és otthoni használatára.

3.3. A vizsgálat résztvevői

Minden intézményben a tizenegyedikes, azaz harmadéves tanulókat kérdeztem meg. Választásomat azzal indoklom, hogy a féléves tanítási gyakorlatom során én magam is tizenegyedikes osztályt tanítottam, így közvetlen tapasztalatokat szereztem ebben a korcsoportban. Illetve fontos volt, hogy a nyelvtan tananyag is mindenhol megegyezzen. A diákok átlag életkora tehát 17 év, a pedagógusok átlag 24 éve vannak a pályán. A legfiatalabb 3 hónapja, a legidősebb 40 éve tanít mint pedagógus. (7.ábra)

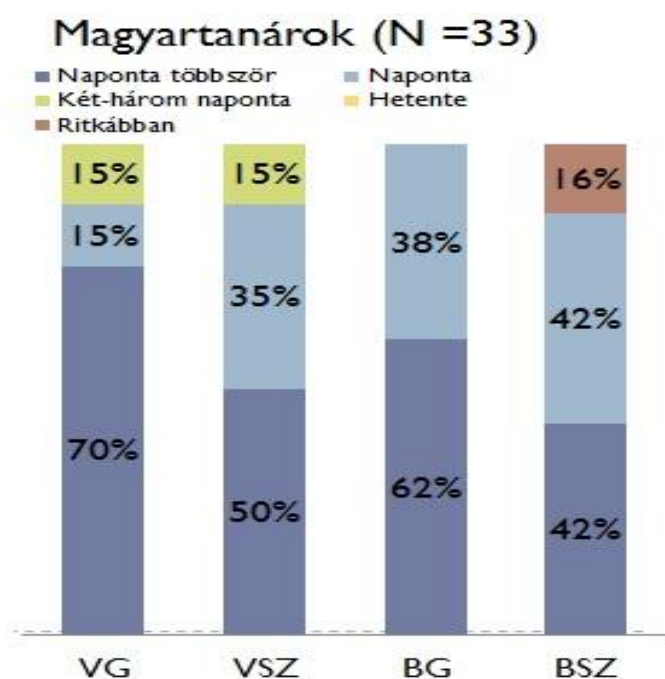
MAGYARTANÁROK								DIÁKOK							
GIMNÁZIUM				SZAKKÖZÉP				GIMNÁZIUM				SZAKKÖZÉP			
Vidék		Budapest		Vidék		Budapest		Vidék		Budapest		Vidék		Budapest	
F	N	F	N	F	N	F	N	F	N	F	N	F	N	F	N
0	8	4	6	3	5	2	5	20	28	18	30	11	37	35	13
ÖSSZESEN: 33 magyartanár, 192 diák															

7.ábra

3.4 Eredmények

Az első kérdés, a diákok és magyartanárok szempontjából is, az internetezési szokásokra vonatkozott. A magyartanárokról elmondható, hogy 50%-uk naponta többször, 80%-uk naponta használja az internetet. Ez az adat alapján megállapítható, hogy az általam megkérdezett pedagógus mindegyike ismeri az internetet, valamilyen formában használja, a gyakorisági faktor az, ami eltér. A legtöbbet a vidéki gimnáziumok tanárai használják az internetet, a legkevesebbet a budapesti szakközépiskolák magyartanárai. (8.ábra)

A diákok esetében elmondható, hogy egy átlagos napon minden diák használja az internetet. A legtöbbet a budapesti és vidéki szakközépiskolák diákjai, a legkevesebb időt a budapesti gimnazisták töltik az internet előtt.

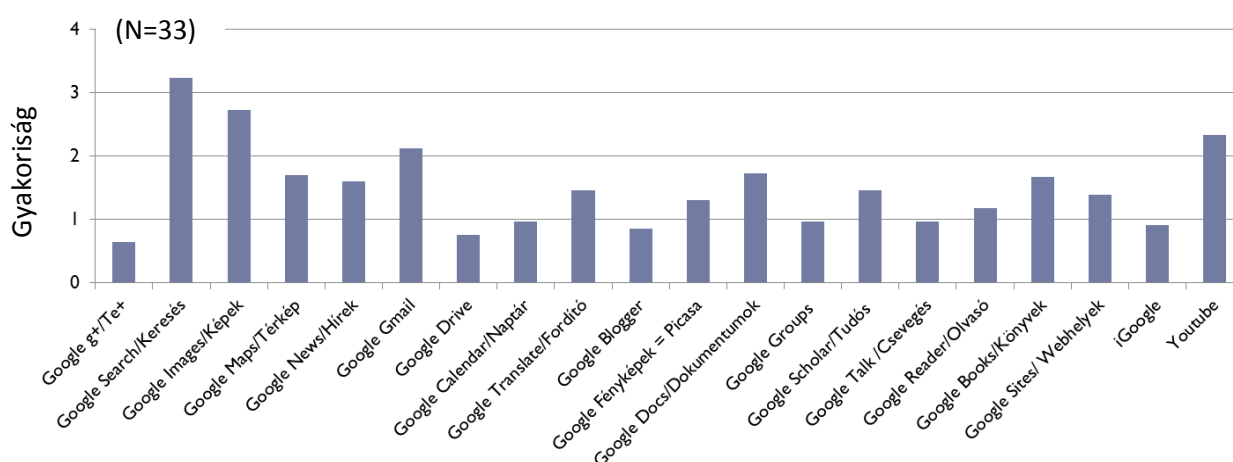
8.ábra – magyartanárok, 1.kérdés, internetezési szokások

Ez alatt az idő alatt milyen témájú oldalakat látogatnak? A pedagógusok főként a kereső-, tudományos- és az iskolai feladatokhoz segítséget nyújtó oldalakat használják. Elmondható tehát a tanárokról, hogy használják az internetet az órára való felkészüléshez; lehetséges, hogy ötleteket, módszereket keresésére is használják, tudásuk elmélyítése mellett.

A diákok egyértelműen a közösségi oldalakat keresik fel a legtöbbet. Második, harmadik helyen a szórakoztató és kereső oldalak jelennek meg. Tehát elsősorban

szórakoztatásra, kapcsolattartásra használják az internetet a fiatalok. Ezen érdemes elgondolkodni, hogyha amúgy is nagy valószínűséggel a Facebook előtt tölti a diák az ideje nagy részét, akkor miért ne tanulhatna is közben. Facebook az oktatásban? Akár ez is egy módszer lehet.

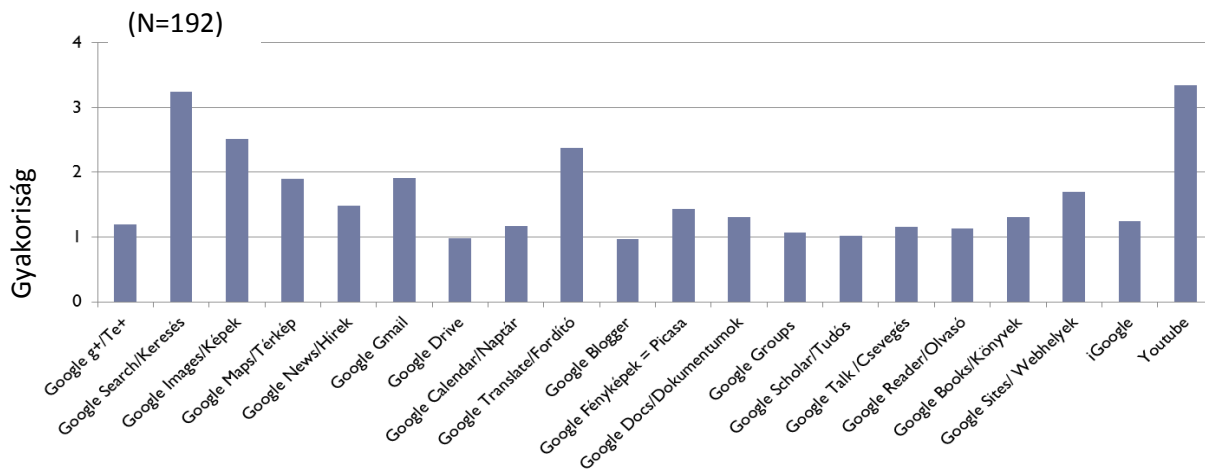
A harmadik kérdés a Google-alkalmazások otthoni használatára vonatkozott. A magyartanárok jellemzően: a Google Kereső, Google Képek, Google Gmail, Google Dokumentumok, Youtube – alkalmazásokat használják. Főként tehát keresnek a weben, használják a levelezőprogramot, a dokumentumaikat tárolják, és a video-megosztó portálon szörföznek. (9.ábra)

9.ábra magyartanárok, 3.kérdés;

A Google-alkalmazások otthoni használatának gyakorisága

A diákok az iskolai feladatok elvégzésére a Kereső, Fordító és Youtube oldalakat keresik fel. Jól látható, hogy nem szótárakhoz, kézikönyvekhez nyúlnak, hanem az interneten keresnek, az internetes fordítóprogramokat használják. Sokkal egyszerűbb, gyorsabb kézenfekvőbb a számukra ez a mód. Ezért fontos, hogy megtanulják szűrni az információkat; hogy tudják melyik oldalakon találnak bizonytalan információkat, mi számít megbízható forrásnak. (10.ábra)

10.ábra diákok, 3.kérdés

A Google-alkalmazások otthoni használatának gyakorisága

A negyedik kérdés az internet anyanyelvi órákon való használatára vonatkozik. A kérdésre adott tanári válaszok alapján látható, hogy a magyartanárok 57%-a állítása szerint használja az internetet, de csak néhány órán. 40-uk egyáltalán nem használja az internetet a tanórákon. Érdekes adat, hogy 3-uk használja, ha a tanulói igény megjelenik, azaz ha a tanulók kérik, hogy az órán megjelenjen az internet. (11.ábra.).

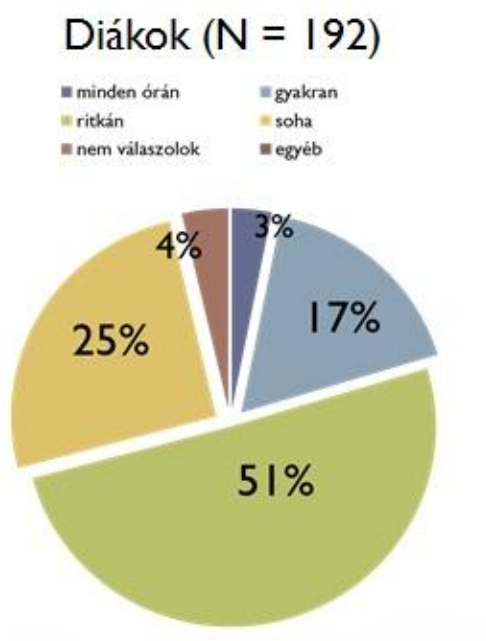
Magyartanárok (N = 33)

11.ábra, magyartanárok, 4.kérdés
internethasználat az anyanyelvi órán

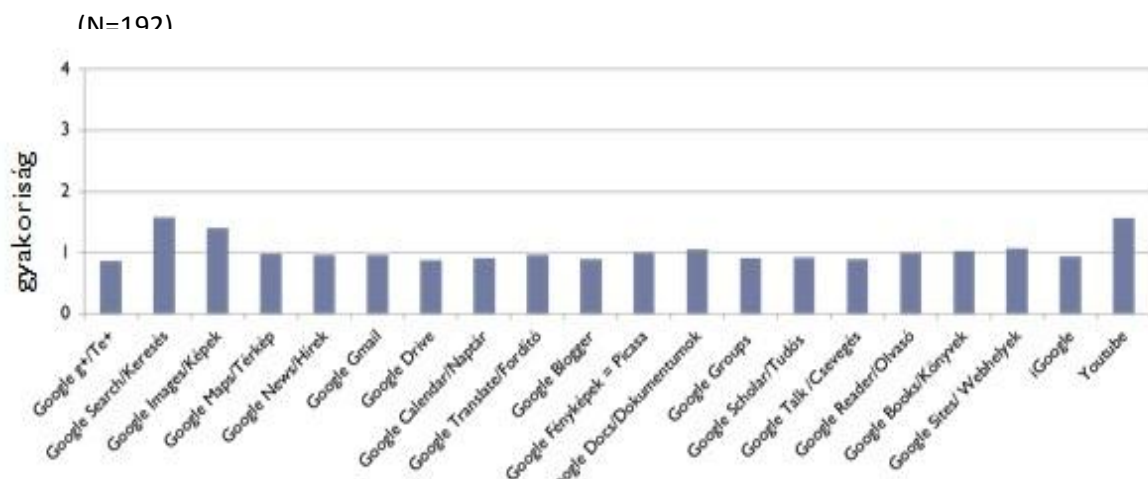
A diákok állítása szerint tanáraik 51%-a gyakran használja az internetet az órán; azaz a válaszadók fele szerint megjelenik az internet és ez az arány magas gyakoriságot mutat. A diákok válaszai alapján, csak 25%-ban nem használják a tanáraik az órákon az internetet. Azaz tanáraik egynegyede nem használja az internetet az órán.

A tanárok válaszai esetén ez az arány 40%-os volt. A diákok 17%-a szerint gyakran előfordul az órán az internet, ritkán választ 51%-uk adta.(12.ábra). Kétszer több tanár állítja, hogy ő maga nem használja az internetet, mint ahogy saját diákjai állítják.

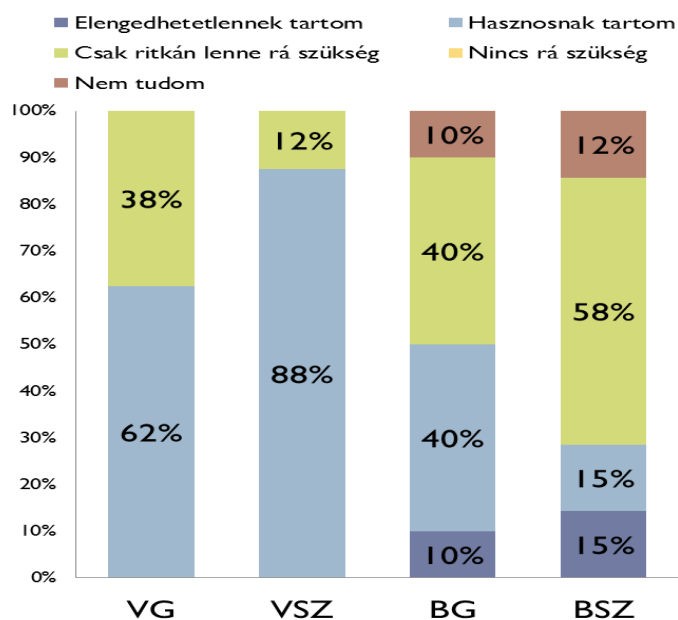
12.ábra, diákok, 4.kérdés,
internethasználat az anyanyelvi órán

A következőkben arra kerestem a választ, hogy a Google-alkalmazások milyen gyakorisággal jelennek meg az anyanyelvi órán. A magyartanárok válaszaiból kitűnik, hogy a Youtube, Google Kereső és a Google Dokumentumokon kívül nem jelennek meg az alkalmazások az órán. Az említett három alkalmazás is csak néhány esetben fordul elő. Elmondható tehát, hogy az anyanyelvi órákon nem jelennek meg az alkalmazások. A diákok állítása is alátámasztja ezt a választ. (13.ábra)

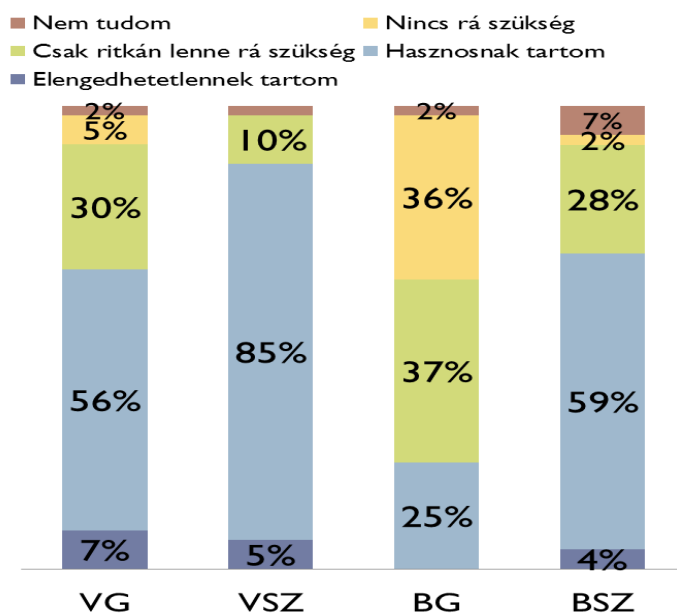
13.ábra, diákok, a Google-alkalmazások anyanyelvi órán való megjelenése

Az utolsó kérdés arra vonatkozott, hogy mennyire tartják hasznosnak mind a magyartanárok, mind a diákok a Google-alkalmazások megjelenését a tanórákon. A magyartanárok 52%-a hasznosnak tartja az alkalmazásokat, 6%-uk kifejezetten elengedhetetlennek. 36%-uk szerint ritkán lenne rá szükség az oktatásban. Olyan válaszadó nem volt, aki szerint nincs rá szükség. A legnagyobb szükségét a vidéki szakközépiskolák tanárai látják. 88%-uk szerint hasznosak az alkalmazások. Az elengedhetetlen válasz kategória a budapesti gimnáziumok és szakközépiskolák tanárainál jelent meg, mintegy 15 %-uk mondja, hogy elengedhetetlen lenne az alkalmazásuk. (14.ábra)

14.ábra, magyartanárok, 6.kérdés, Mennyire tartják hasznosnak a Google-alkalmazások megjelenését az anyanyelvi órákon?

Ugyanerre a kérdés a diákok válaszai alapján, 56% -a szerint hasznos lenne, ha a Google-alkalmazások megjelenének az oktatásban, 5%-uk szerint elengedhetetlen. A diákok 11%-a szerint nem lenne az alkalmazásokra szükség a tanórán. Ezt főként a budapesti gimnazisták gondolják így. A szakközépiskolákban tanuló diákok közel 70%-a szerint hasznos lenne, ha megjelenének a tanórákon az alkalmazások. A vidéki gimnáziumok esetében jelenik meg a legnagyobb - 7%-os - elengedhetetlen válaszkategória. (15.ábra)

15.ábra, diák, Mennyire tartják hasznosnak
a Google-alkalmazások megjelenését az anyanyelvi órákon?

3.5 A hipotézisek igazolása

1. Az első hipotézis igaznak bizonyult, mely szerint *a Google-alkalmazásokat a tanárok, a diákok ismerik, használják a hétköznapi életben a tanórai felkészüléshez.* A tanárok és a diákok 100%-a, az alapvető Google-alkalmazásokat ismeri és használja is hétköznapi életben.

2. *A Google-alkalmazást az iskolai környezetben, magyar nyelvi órán nem jelennek meg.* Valóban, a Google-alkalmazások nem kerülnek használatra az anyanyelvi órákon, néhány

egyedi példát leszámítva. Ugyanakkor kiderül az is, hogy a tanárok $\frac{3}{4}$ -ének lehetősége lenne internethasználatra az órán, a diákok állítása alapján.

3. A tanulók szívesen dolgoznának a Google-alkalmazásokkal a magyar nyelvi órán.

A tanulók 86%-a szerint, valamilyen formában szükség lenne rá, hogy az alkalmazások előkerüljenek a tanórán is. Elsősorban a középiskolák tanulói, főként a vidéki szakközépiskolák tanulói felől a legnagyobb az igény. Illetve a vidéki gimnáziumok tanulói szerint lenne kifejezetten fontos, hogy megjelenjenek az órákon is.

4. A pedagógusok nem tartják hasznosnak a Google-alkalmazások beépítését a magyar nyelvi órába. Ez a hipotézisem hamisnak bizonyult, amit azonban nem ad okot kétségbeesésre. A tanárok 58%-a hasznosnak vagy elengedhetetlennek tartja a Google-alkalmazások megjelenését a tanórákon. A magyartanárok 94%-a szerint, valamilyen formában szükség lenne a Google-alkalmazások használatára a tanórákon. Tehát a pedagógusok nyitottak az új technikákra, válaszaikból következően. Ennek ellenére az alkalmazások nem jelennek meg a tanórákon.

3.6 Összegzés

Összegzésképpen elmondható, hogy a tanulók és a pedagógusok, mind ismerik a Google-alkalmazásokat, használják a hétköznapi életben, az oktatásban azonban mégsem jelennek meg. A magyartanárok 94%-a szerint, a diákok 86%-a szerint szükség lenne rájuk az oktatásban. Főként a szakközépiskolák tanárai és tanulói felől jelentkezik az igény, hogy az oktatásban is megjelenjenek az új technikák. Az alkalmazások anyanyelvi órán való használata lehetőséget biztosít a digitális kompetencia és anyanyelvi kompetencia együttes fejlesztésére, melyet a Nat is kiemelten fontosnak tart.

Felmerülhet a kérdés, miért nem használják a pedagógusok az internetet mégsem a magyar órán, habár ők maguk is hasznosnak találják? Az egyik válaszlehetőség szerint, nincs a tanteremben internet. Ezt a választ a diákok cáfolták, a diákok állításaiból jól látszik, hogy a pedagógusok 71%-ának lehetősége van internethasználatra az órán. A Jelentések a magyar közoktatásról 2010-es kiadványában a felmérések alapján kimutatható, hogy közel 40.000 számítógép áll a pedagógusok rendelkezésére a gimnáziumokban, a szakközépiskolákban 75.000, ezekből mégis csak iskolatípusonként 9.000 pedagógus használja oktatási célra is a

gépeket, az internetet (Jelentés 2010). Természetesen ebből nem következik, hogy minden tanteremben biztosítva van. Ebből az adatból is látható, hogy annak ellenére, hogy biztosítva van, mégsem használják a pedagógusok az internetet.

Felmerülhet, ahogy más kutatásokból is látható (Fehér 2001), hogy a pedagógusok félnek használni a digitális technikát, mert sok idejüket emészti fel. Azonban, ha amúgy is ismerik és használják, a tanárok és a diákok is a Google-alkalmazásokat, akkor valójában nem vesz el időt a megtanulása, hiszen minkét fél ismeri. Kérdés azonban, mennyire ismeri az egyik fél, mennyire a másik. Itt lehetnek különbségek.

Egy másik elképzelés szerint, azért nem használják, mert nincs a módszertárukban. Nincs beépítve a rutinba, és elképzelhető, hogy ezért zárkóznak el, mert túlságosan új, és nem ismerik. Probléma, hogy az IKT pedagógiai, módszertani alkalmazási lehetőségei csak érintőlegesen vagy egyáltalán nem kerülnek szóba a továbbképzéseken (Főző 2006). Valóban, módszertan nélkül nagyon nehézkes elindulni, és használatba venni az ismeretlen eszközöket. A dolgozat további része erre a problémára próbál meg segítséget nyújtani óratervek, példák bemutatásával.

4 .Gyakorlatok

Dolgozatom első részében az oktatásban bekövetkezett változásokról esett szó; kutatásom pedig alátámasztja a feltételezést, mely szerint a változást a diákok és a tanárok is igénylik, csak nem tudják milyen úton-módon ériék el. A következőkben olyan gyakorlati példákat szeretnék bemutatni, amelyek segíthetik a pedagógusok munkáját; néhány ötletet mutatok; jógyakorlatok bemutatásával folytatom. Célom, hogy olyan segédeszközt mutassak be, mely az adott korcsoportra, témára tökéletesen alkalmazható. Elsősorban a 11.-es osztály anyanyelvi óráinak megtervezéséhez nyújtok segítséget.

4.1 Az óratervek jellemzői:

- az iskolai oktatás során használható: tervező munkafolyamatban segítséget nyújtanak
- anyanyelvi nevelés feladatainak, követelményeinek megfelelnek
- játékos, élményszerű oktatást biztosítanak

- hétköznapi világ és az iskola világot közelebb hozzák
- internetes alkalmazások használatára összpontosítanak

4.2 További célok:

- motiváció felkeltése
- válogatott tartalom közvetítése
- tanulói aktivitás fokozása
- differenciált foglalkozások
- képességfejlesztés, cselekedtetés, információszerzés egyszerre
- szóbeli, írásbeli kommunikáció fejlesztése
- együttműködésre nevelés, szociális érzékenység fejlesztése

4.3 Eszköz

Elsősorban kész óraterveket készítettem 45 perces tanórákra. Természetesen ezt több tényező befolyásolhatja. Szükséges figyelembe venni, hogy a korcsoportot, az iskola típusát, az órák számát, az iskolai tantervben megfogalmazottakat. Tizenegyedikes, azaz harmadéves tanulók számára készültek az óratervek, nyelvtan foglalkozásokra. Kétféle tanuló csoport számára készültek a feladatok: szakközépiskolások és gimnazisták számára. Fontos szem előtt tartani, a tanórák gyakoriságának kérdését is. Ezeket figyelembe véve szükséges döntenie a pedagógusnak, hogy milyen gyakorisággal és milyen mértékben alkalmazza az alkalmazásokat. A tanulócsoport igényeit mindig figyelembe kell venni. Egy másik tényező az óra célja. Az óra célja meghatározza a munka során használatos eszközöket is. Fontos továbbá, hogy ügyeljünk a fokozatosságra. Nem biztos, hogy az a megoldás, ha minden feladat digitális úton megy végbe. A tanári közléseknek, magyarázatoknak fontos szerepük van a diákok előrehaladásában, tehát megfelelő magyarázat nélkül ne alkalmazzuk az alkalmazásokat.

4.4. Az anyanyelvi nevelésről: az iskolai nyelvtanórák

Az anyanyelvi nevelés célja, az egyéni, a közösségi, a társadalmi kommunikáció alapja a magyar nyelv sokoldalú ismerete és árnyalt használata. A nyelv kultúrát formál, őriz és

közvetít, az emberi kommunikáció, a gondolkodás, a tanulás, az önismeret kibontakozásának közege, előfeltétele és legfőbb eszköze. Az anyanyelvi nevelés alapvető feladata a nyelv mint változó rendszer megismerése, illetve a nyelvi kompetencia fejlesztése annak érdekében, hogy a tanulók életkoruknak megfelelő szinten birtokolják a szóbeli és írásbeli kommunikáció eszköztárát, képessé váljanak azok funkcionális elemzésére, gyakorlati alkalmazására. Így segítve és megalapozva a tanulók önálló ismeretszerzését, tanulását, valamint a velük szoros összefüggésben levő differenciált gondolkodást, az élethosszig tartó tanulás képességét és igényét (Nat 2012).

A Nat alapján meghatározott fejlesztési területek az anyanyelvi nevelés során:

1. Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása
 2. Olvasás, az írott szöveg megértése
 3. Írás, szövegalkotás
 4. A tanulási képesség fejlesztése
 5. Anyanyelvi kultúra, anyanyelvi ismeretek
 6. Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése
 7. Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése
- (Nat 2012)

A magyar nyelv és irodalom tantárgyak tanítása az előbbi követelmények alapján láthatóan kiemelten fontos. Továbbá nem feledkezhetünk meg róla, hogy érettségi tantárgy; biztosítani kell a diákok számára a megfelelő felkészülés lehetőségét, az érettségihez szükséges képességek, tudás eléréséhez.

A nyelvtanórák feladata tehát a gondolkodtatás, a képességek fejlesztése, kommunikációs, nyelvi kompetenciafejlesztés, önálló szövegalkotás – értés lenne stb. Ezzel szemben, sajnos, az az tapasztalatom, hogy a nyelvtanórákat nem tartják annyira fontos tantárgynak sem a diákok, és sajnos a pedagógusok sem. Én is tapasztaltam, hogy a túl nagy irodalom tananyag „letanítása” a nyelvtanórák kárára történik, azaz irodalmat oktatnak nyelvtanórán is. Nem csoda tehát, ha a tanulók is feleslegesnek érzik az órákat. Szerencsére egyre több iskolában a deduktív oktatás helyett, élményszerző, kompetencia alapú oktatást folytatnak, így megszerettetve a nyelvtanórákat a diákokkal (Somfai 2009; Verécze 2011).

4.5. A tananyag

Az általam vizsgált korcsoportnál, azaz a tizenegyedikes évfolyamú tanulócsoportnál a nyelvtan tananyag a következőkben állapítható meg az új kerettanterv alapján:

- a fokozatos szövegelemzési jártasság fokozatos bővítése szövegtani, jelentéstani, stilisztikai és retorikai ismeretekkel
- a kommunikációs helyzetnek megfelelő nyelvváltozatok szókincsének elem-és szabálykészletének tudatos használata
- helyesírási képesség fejlesztése
- önálló ismeretbővítés
- adatgyűjtési módszerek kiegészítése (internetes adatbázisokban is)

(Kerettanterv 2012)

4.6. A Google-alkalmazásokról

(16.ábra)

A GOOGLE -ALKALMAZÁSOK		
Google-alkalmazás	JELLEMZŐK	IKON
<i>Google Te+</i>	Az új alkalmazás hasonlóan működik, mint az ismert közösségi portálok. A felhasználók megoszthatják egymással gondolataikat, fotóikat, és egyéb hivatkozásait.	
<i>Google Keresés</i>	Keresőprogram. Segítségével másodpercek alatt megtalálhatóak a fontos információk. Információ, weboldal keresésére kiválóan alkalmas.	
<i>Google Képek</i>	A kereső alkalmazás kiegészítése. Segítségével képeket lehet keresni.	
<i>Google Térkép</i>	Térkép funkció. Műholdas, domborzati kép megtekintésére is képes. Könnyen, gyorsan megtalálható vele a keresett földrajzi hely. Akár utcára, épületre is tud keresni.	

<i>Google Hírek</i>	Ahogy a nevében is benne van, hírolvasó portálként üzemel. A Google által válogatott hírek gyűjteménye.	
<i>Google Gmail</i>	Internetes levelezőrendszer. E-mailek küldésére, fogadására alkalmas.	
<i>Google Drive /Dokumentumok/</i>	Fájlok tárolását, szinkronizálását, szerkesztését lehetővé tevő funkció. 2012 tavasza óta, a Google Docs, helyén lép fel. Lehetőséget biztosít a közös dokumentumszerkesztésre. Táblázat, prezentáció is készíthető a segítségével online.	
<i>Google Naptár</i>	Az események online tárolására szolgál. Azaz a naptár funkció segítségével online is feljegyezhetőek a fontos eseményeket.	
<i>Google Fordító</i>	Online szótár. Másodpercek alatt fordít le bármit, akár szót, vagy hosszabb szöveget is egyik nyelvről a másikra.	
<i>Google Blogger</i>	Lehetőséget biztosít az online blogírásra. Valódi, vagy fiktív profil is készíthető. Segítségével ismerőseinkkel és ismeretlenekkel is megoszthatjuk gondolatainkat.	
<i>Google Picasa</i>	A Google hivatalos fényképmegosztó portálja. Fényképek kezelésére, rendezésére, módosítására szolgál. Biztonságos, jelszóval elzárható, csak link útján hozzáférhető. Funkciói közé tartozik: tárolt képek beolvasása, diavetítés, nyomtatás és a képek időrendi listázása is.	
<i>Google Groups</i>	Saját csoportot létrehozásához nyújt segítséget. Képeket, gondolatokat oszthatunk meg. Hasznos, hiszen nagyobb méretű fájlokat, és egyéb programokat (pl.: egy táblás digitális feladatot) megosztását is lehetővé teszi.	
<i>Google Tudós</i>	Szakmailag elismert, tudományos jelentőségű munkákban kutató keresőprogram.	
<i>Google Csevegés</i>	Chatalkalmazás. Lényegében rövid, akár egy elemből álló közlés továbbításának lehetőségét biztosítja, szöveges formában.	
<i>Google Olvasó</i>	Személyes, saját célra fenntartott olvasólista. A rendszeresen olvasott folyóiratok, blogok, cikkek linkjeit tárolja.	

<i>Google Könyvek</i>	Speciális könyvkereső. Segítségével könyvekre, kötetekre, különféle kiadásokra kereshetünk rá. Illetve bizonyos (nem jogvédett) szövegekben való keresésre is lehetőséget biztosít.	
<i>Google Webhelyek</i>	Ingyenes online weboldalak készítését biztosítja felhasználói célra. Lehetőséget biztosít adatok, feladatok, képek hozzáadására, megosztására.	
<i>iGoogle</i>	A Google személyre szabott oldala. Beállíthatjuk kezdőlapunknak, és belépéskor rögtön híreket, időjárást, játékot találhatunk, illetve azokat a szolgáltatásokat, amelyeket kiválasztottunk. A kedvelt Google-alkalmazásokat is rögtön el tudjuk érni vele.	
<i>Youtube</i>	A Youtube a világ legnagyobb és legismertebb videómegosztója. Ingyenes oszthatunk meg rajta videókat. Percenként frissülő adatbázisa minden igényt kielégítő szolgáltatás.	

16. ábra

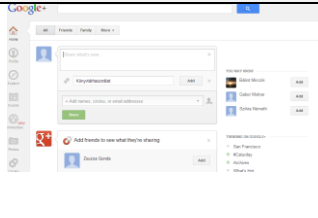
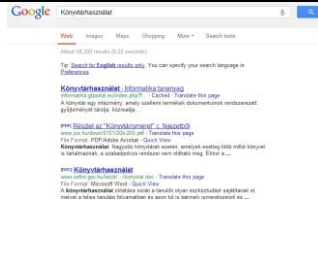
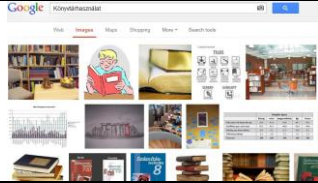
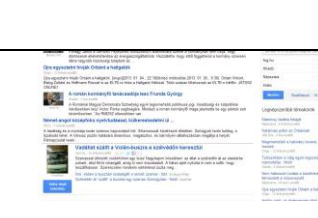
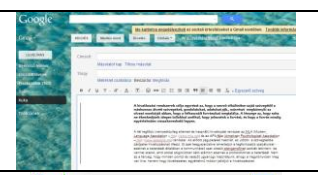
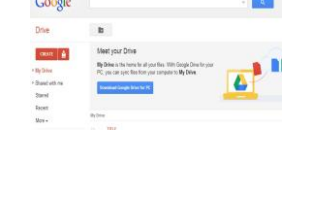
4.8. Példatár

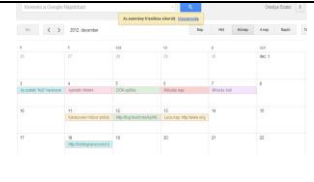
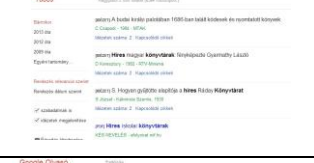
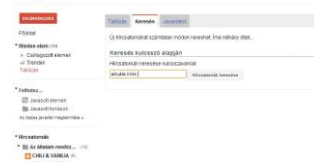
A következőkben a Google-alkalmazások magyarórai használatára vonatkozó ötletek, példák olvashatóak. Minden példatárt egy - az alkalmazásokat felhasználó- konkrét óraterv követ. A témakörök csoportosítása a nyelvtan tananyag alapján történt.

Témakör 1.

1. *Tananyag/ tematikus blokk:* Könyv- és könyvtárhasználat; Az anyaggyűjtés; Az idézés és a hivatkozás; Az irodalomjegyzék.
2. *Óraszám:* 2 óra
3. *Az órák célja:* Megismertetni a diákokat az alapvető könyvtárhasználati tudnivalókkal; a keresés módjának tanítása; képesek legyen arra, hogy kiszűrjék a valós és áltudományokat; anyaggyűjtési módszerek tanítása a különféle (internetes) adatbázisokban.
4. *Fejlesztendő terület:* Anyanyelvi és digitális kompetencia fejlesztése; önálló kritikai gondolkodás; szókincsfejlesztés, szociális készség fejlesztése.

(17.ábra)

TANANYAG:		Könyv- és könyvtárhasználat	
GOOGLE-ALKALMAZÁS	GOOGLE-OLDAL	FELADAT	JELLEMZŐK
Google Te+		<i>Állíts össze saját linkgyűjteményt, egy adott témában!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, páros munka, csoportmunka, kooperatív
Google Keresés		<i>Adatgyűjtés egy adott oldalról, adott témában. A kereső alkalmazás gyakorlása.</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, házi feladat, egyéni, páros munka, csoportmunka, kooperatív
Google Képek		<i>Gyűjtsetek képeket egy adott témára! Mutassátok be az osztálynak!</i>	írásbeli, szóbeli, tanulói kiselőadás, csoportmunka, kooperatív,
Google Térkép		<i>Nézzétek meg a térképet! Olvassatok le a képről minél több adatot! Válaszoljatok a kérdésekre!</i>	képességfejlesztés, írásbeli, feladatmegoldás, egyéni, páros munka, csoportmunka, kooperatív
Google Hírek		<i>A tanár által választott hír bemutatása. Beszéljétek meg: honnan tudjuk, hogy helytállóak a hírek; milyen tényezőket veszünk figyelembe a keresés során!</i>	ráhangolódó feladat, frontális, ismeretbővítés, páros munka, tanári magyarázat
Google Gmail		<i>Hivatkozások szerkesztése. Nézz utána, és gyűjtsd össze a hivatkozások formáit, majd írd is le!</i>	házi feladat, egyéni, páros munka, házi feladat
Google Drive/Doku-mentumok		<i>Idézések, hivatkozások formái közös szerkesztése. Gyűjtsetek össze hivatkozási formákat! Mindenki írjon legalább 10-et, majd osszátok meg egymással!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztése, írásbeli, csoportmunka, gyakorlás, házi feladat

Google Naptár		<i>Készítsetek közösen naptárat, majd mutassátok be az osztálynak. (adatokkal, hivatkozásokkal)! A legjobban sikerültet kitesszük a tanterembe.</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, csoportmunka, feladatmegoldás
Google Blogger		<i>Írj rövid cikket a könyvtári kölcsönzés lehetőségeiről!</i>	gyakorlás, részösszefoglalás, egyéni, házi feladat,
Google Picasa		<i>Nézzétek meg a képeket. Gyűjtsetek információkat a képek alapján!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, egyéni, páros munka, csoportmunka, feladatmegoldás, házi feladat
Google Groups		<i>Az idézés szabályai. Mindenki hozzon részletet egy kedves verséből, tanulmányából, prózai szövegéből stb. Idézzétek az oldalon! A következő alkalommal megnézzük kinek, hogyan sikerült.</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, egyéni, házi feladat, gyakorlás
Google Tudós		<i>Keressetek híres könyvtárakat! Mindenki gyűjtsön össze minimum 10-et!</i>	ismeretbővítés, kiemelt készség- és képességfejlesztés, egyéni, páros munka, házi feladat
Google Olvasó		<i>Olvassátok el a cikket, a könyvtárak születéséről! Figyeljete a megadott szempontokra! (pl.: Mikor alakultak? Hol? Hány könyvet tartalmaztak? stb.)</i>	ismeretbővítés, kiemelt készség- és képességfejlesztés, egyéni, páros munka, házi feladat
Google Könyvek		<i>Használjátok a Google Könyvek alkalmazást! Mindenki gyűjtsön össze adott témában 10 könyvet!</i>	ismeretbővítés, kiemelt készség- és képességfejlesztés, egyéni, páros munka, házi feladat
Google Webhelyek		<i>Nézzétek meg a könyvtár szabályzatát! Gyűjtsetek ki 3 olyan tudnivalót ,amit nem tudtatok még, 3 olyat ,amit ismertetek és 3 olyat, amit nem értetek!</i>	ismeretbővítés, kiemelt készség- és képességfejlesztés, egyéni, páros munka feladatmegoldás
iGoogle		<i>Keressétek meg a következőket az oldalon: (gadget-ek között: Add gadgetst fülnél): National Geographic, időjárás, naptár, helyi moziműsor. Tegyétek ki az oldalatokra, hogy nyomon lehessen</i>	ismeretbővítés, kiemelt készség- és képességfejlesztés, egyéni, páros munka, házi feladat

		<i>követni! (Lehet róla képet kérni, amit emailben el is tudnak küldeni).</i>	
Youtube		<i>Nézzétek meg a videót! Írjatok 5 fontos tudnivalót, mely elhangzik az útmutatóban!</i> http://www.youtube.com/watch?v=R3oZf8abao4	ismeretbővítés, egyéni, páros munka

17.ábra

ÓRATERV – Témakör 1.

Az óra témája: Könyvtárhasználati tudnivalók

Az óra célja: Az érdeklődés felkeltése a könyvtárhasználat iránt. A könyvtárak működésével kapcsolatos tudnivalók megismerése. Az új ismeretek átadása mellett fontos része az órának a készség és képességfejlesztés is. Olvasott és hallott szöveg alapján.

Jellemzők: Bevezető óra a könyvtárhasználatba. A következő órákon az anyaggyűjtés egyéb lehetőségeiről lesz szó, illetve a hivatkozások használatáról.

(18.ábra)

Idő	Az óra menete	Didaktikai feladat	Módszer Munkaforma Eszköz	Megjegyzés
00'- 03'	<i>Mit jelent a szó: könyvtár? Milyen könyvtárakat ismertek? Mit jelent számotokra egy könyvtár? Milyen tevékenységek kapcsolódnak a könyvtárhasználatához?</i>	ráhangelődés	szóbeli frontális	<i>A téma bevezetése.</i>
03'- 10'	<i>Nézzétek meg a könyvtár szabályzatát! Gyűjtsetek ki 3 olyan tudnivalót, amit nem tudtatok még, 3 olyat, amit ismertetek és 3 olyat, amit nem értetek!</i>	ismeretbővítés	írásbeli/szóbeli páros munka Google Webhelyek	<i>A szabályzat ki van vetítve a teremben.</i>
10'- 20'	<i>Nézzük miket találtatok!</i>	ellenőrzés	megbeszélés	<i>A kulcsfontosságú elemek kijelölése, a</i>

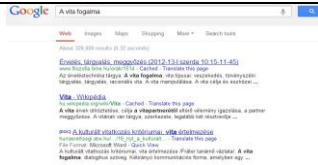
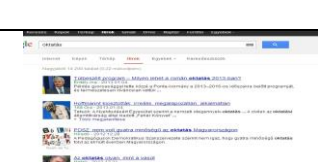
				<i>kérdésemek megbeszélése.</i>
20'- 25'	<i>Olvassátok el a cikket, a könyvtárak születéséről! Figyeljétek a megadott szempontokra!</i> - Mikor alakultak az első könyvtárak és hol? - Kik írták a könyveket? - Ki találta fel a könyvnyomtatást? - Hány könyvet tartalmaztak? - Milyen híres könyvtárakról olvastatok?	készség és képességfejlesztés, ismeretbővítés	páros munka, feladatmegoldás <i>Google Reader</i>	<i>Szövegértési készség fejlesztése, és új ismeret közlése.</i>
25'- 30	<i>Ellenőrizzük a válaszaitokat!</i>	ellenőrzés	megbeszélés, tanári magyarázat	<i>A fontos adatok kiemelése.</i>
30'- 35'	<i>Nézzétek meg a videót! Írjátok 5 fontos tudnivalót, mely elhangzik az útmutatóban!</i> http://www.youtube.com/watch?v=R3oZf8abao4	kiemelt készség- és képességfejlesztés, ismeretbővítés	egyéni <i>Youtube</i>	<i>A könyvtárhasználatról szóló videó megtekintése, közben hallásutáni szövegértés fejlesztése,</i>
35'- 43'	<i>Ki mit talált? Ellenőrizzük a válaszaitokat!</i>	ellenőrzés	megbeszélés	
43'- 45'	<i>Keressetek híres könyvtárakat! Mindenki gyűjtsön össze minimum 10-et!</i>	házi feladat	<i>Google Tudós</i>	
45'	<i>Az óra lezárása.</i>			

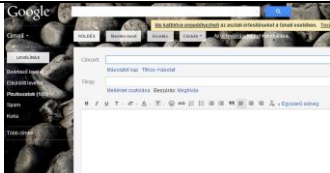
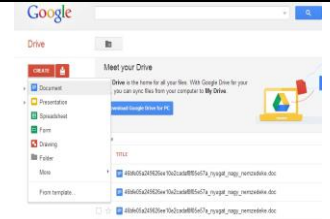
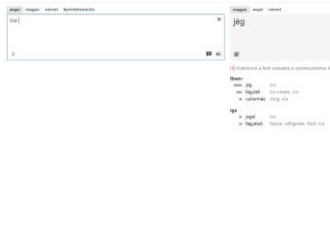
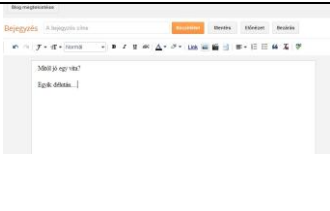
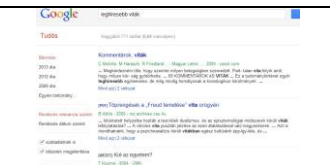
18.ábra

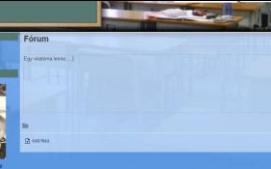
Témakör 2.

1. *Tananyag/tematikusblokk:* A vita; felépítése; története.
2. *Óraszám:* 3 óra
3. *Az órák célja:* Alapvető ismeretek szerzése a vitakultúráról. A különféle elméleti ismertek elsajátítása után a gyakorlatban való tapasztalat, a vitakészség fejlesztése, szóbeli érvelő szövegek megfogalmazása.
4. *Fejlesztendő terület:* anyanyelvi és digitális kompetencia, szóbeli kommunikációs készség fejlesztése, szövegalkotási készség fejlesztése, adatbázisokban való tudatos keresés, kreativitás, együttműködés, a vitapartner felé irányuló kölcsönös tisztelet megtartása.

(19.ábra)

TANANYAG:		A vita	
GOOGLE-ALKALMAZÁS	GOOGLE-OLDAL	FELADAT	JELLEMZŐK
Google Te+		<i>Témajavaslatok gyűjtése a vita témakörben.</i>	ráhangelődés, egyéni, páros munka, csoportmunka
Google Keresés		<i>Gyűjtsetek információkat: a vita fogalma, története témakörben!</i>	írásbeli, egyéni, páros munka, csoportmunka, kooperatív, házi feladat
Google Képek		<i>Nézzétek meg a képet! Gyűjtsetek érveket és ellenérveket a kép alapján!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, szóbeli, csoportmunka
Google Térkép		<i>Egy osztálykirándulás megtervezése. Gyűjtsetek össze olyan álláspontokat melyben az ellenzők és a támogatók álláspontja meg tudna egyezni!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, szóbeli, csoportmunka
Google Hírek		<i>Olvassatok el egy hírt. Indítsatok vitát a témáról!</i>	ismeretbővítés, páros munka, csoportmunka,

Google Gmail		<i>Írj egy személyes vitaélményről, melyben végül beláttad, hogy nem neked volt igazad, de meggyőzted a másik felet!</i>	egyéni, feladatmegoldás, házi feladat
Google Drive/Dokumentumok		<i>Adott témában készítsetek táblázatot! Egyik oszlopba a pozitívumok másikba a negatívumok kerüljenek. Töltsétek fel a dokumentumokba, hogy a többiek is lássák, ti mit gondoltok!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztése, ismeretbővítés, gyakorlás, írásbeli, egyéni, csoportmunka, kooperatív
Google Naptár		<i>Készítsetek vitanaptárt! (pl.: melyik nap/hónap alkalmával miről lehetne vitázni, milyen témákról lenne érdemes; jeles napok).</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, csoportmunka, kooperatív
Google Fordító		<i>Vitázzatok a nyelvek, nyelvtudás fontosságát illetően! Használjátok a Google Fordító programot érveitek bizonyítására!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, egyéni, csoportmunka,
Google Blogger		<i>Írjatok egy rövid értekezést arról, hogy szerintetek mitől jó egy vita!</i>	gyakorlás, összefoglalás, egyéni, páros munka, csoportmunka, feladatmegoldás, házi feladat,
Google Picasa		<i>Gyűjtsetek képeket az ókori viták helyszínéről, résztvevőiről, fórumokról!</i>	házi feladat, egyéni, páros munka, csoportmunka, kiselőadás
Google Groups		<i>Készítsetek fórumot „vita” témakörben. Használjátok is: adott témában vitatkozzatok!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, egyéni, csoportos,
Google Tudós		<i>Gyűjtsetek össze 5 híres vitát! (kik között zajlott és miért, mikor, meddig tartott, következményei)</i>	ismeretbővítés, egyéni, páros munka, csoportmunka, kooperatív kiselőadás
Google Csevegés		<i>Írjatok egy pársoros vitát: Hogyan vitatkozunk a hétköznapiakban címmel!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, egyéni, páros munka,

Google Olvasó		<i>Válasszatok egy új blogot, ami az oktatással foglalkozik! Gyűjtsetek minél több érvet egy általatok választott szövegből! Minimum 5-öt!</i>	ismeretbővítés, kiemelt készség- és képességfejlesztés, csoportmunka, kooperatív,
Google Könyvek		<i>Keressetek olyan könyveket, melyek címe okot adhat vitára!</i>	kiemelt készség és képesség fejlesztés, ismeretbővítés, írásbeli, páros munka, csoportmunka
Google Webhelyek		<i>Vitázzatok a fórumon!</i>	kiemelt készség és képességfejlesztés, ismeretbővítés, írásbeli, egyéni, csoportmunka
Youtube		<i>Egy videofelvétel megtekintése; indítsatok vitát a videofelvétel alapján!</i>	kiemelt készség és képességfejlesztés, ismeretbővítés, szóbeli, egyéni, páros munka, csoportmunka

19.ábra

ÓRATERV – Témakör 2.

Az óra témája: A vita

Az óra célja: A vitakészség fejlesztése. Logika fejlesztése, érvelés gyakorlása.

Jellemzők: Második óra. Az előző órán a vita fogalmáról, történetéről, híres konfliktusokról beszéltünk. Felelevenítették az érvelésről szerzett ismereteket. Megbeszélték a vitatkozás szabályait. Arra még nem tértek ki, mitől jó egy vita. (Ezt a mai gyakorlati órán a diákok meg tapasztalhatják és saját maguk is megfogalmazhatják.)

(20.ábra)

Idő	Az óra menete	Didaktikai feladat	Módszer Munkaforma Eszköz	Megjegyzés
00'-08'	<i>Nézzétek meg a képet! Mit ábrázol? Gyűjtsetek párban érveket / és ellenérveket! Egyikőtök érveket</i>	ráhangolódás	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli/	<i>A tanár kivetíti az osztály elé a képet.</i>

	<i>gyűjt, a másik ellenérvet. Az állítás: Az állatokat nem élhetnek boldogan egy állatkertben.</i>		szóbeli, páros <i>Google Képek</i>	
08'- 12'	<i>Néhány önkéntes pár állításait meghallgatjuk.</i>	ellenőrzés	szóbeli páros	<i>Diákok érveinek meghallgatása.</i>
12'- 18'	<i>Gyűjtsétek ki a legfontosabb érveket/ ellenérveket! Ezeket fel fogom tölteni a közös Google Webhelyre, hogy mindenki számára elérhető legyen.</i>	ismeretbővítés előkészítése	szóbeli feladatmegoldás	<i>Felkerülnek a táblára a leggyakoribb érvek, ellenérvek.</i>
19'- 22'	<i>Vajon mitől lenne jó ez a vita? Milyen szempontoknak kell teljesülnie egy jó vita esetén? Írjuk fel a füzetbe!</i>	ismeretbővítés	szóbeli frontális megbeszélés, tanári magyarázat	<i>Szempontok gyűjtése, a diákok mondják, majd ez a füzetbe rögzítésre kerül tanári irányítással.</i>
22'- 30'	<i>Nézzétek meg a következő felvételt! (Quimby: Most múlik pontosan - kivetítve olvasható a szöveg) Gyűjtsétek 10 érvet amellet, hogy művészet a dalszövegírás! Az osztály másik fele, írjon 10 ellenérvet, azaz érveljen amellet, hogy a dalszövegek írás nem művészet!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés	csoportmunka feladatmegoldás Youtube Google Keresés	<i>Meghallgatják, majd érveket írnak.</i>
30'- 40'	<i>Hallgassunk meg 1-1 csoportot, akik egymással vitáznak!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés	csoportmunka szóbeli feladatmegoldás	<i>Az előző feladat érvei/ ellenérvei 1-1- csoport vitája során. (Lehet disputa is, tehát van válaszreakció)</i>

				<i>ó az állításokra).</i>
40'-43'	<i>Miről volt szó a mai órán?</i>	összefoglalás	szóbeli ismételtes	
43'-45'	<i>A következő órára házi feladat: az óra elején megbeszéltek alapján – amit a közös webhelyen is megtaláltak – egy érvelő szöveg megírása. Ti választjátok meg mellette, vagy ellene érveltek. A téma: Az állatokat nem élhetnek boldogan egy állatkertben.</i>	házi feladat feladása	Google Webhely Google Blogger	<i>Az első feladatban megbeszéltek alapján érvelő szöveg alkotás.</i>
45'	<i>Az óra lezárása.</i>			

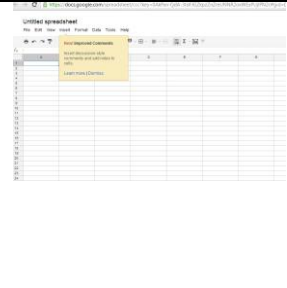
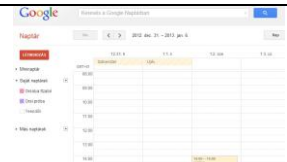
20.ábra

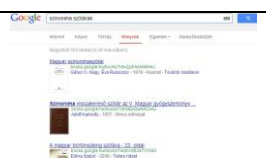
Témakör 3.

1. *Tananyag/ tematikus blokk:* Jelek és jeltípusok; a jelek csoportosítása.
2. *Óraszám:* 3 óra
3. *Az órák célja:* A jelek fogalmának definiálása. A jeltípusok egymástól való elkülönítése, felismerése, önálló szerkesztése.
4. *Fejlesztendő terület:* Anyanyelvi és digitális kompetencia, szociáliskészség és kommunikációs készség fejlesztése.

(21.ábra)

TANANYAG: Jelek és jeltípusok			
GOOGLE-ALKALMAZÁS	GOOGLE-OLDAL	FELADAT	JELLEMZŐK
Google Te+		<i>Ha te/ti szerkesztenék a weboldalaitokat, milyen jelekkel látnátok el? Találjátok ki új jeleket a régi ikonok helyére, illetve új funkciókat új ikonokkal!</i>	ráhangolódó, kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, páros munka csoportmunka,
Google Keresés		<i>Keresd meg a fogalmakat! Ikon, index, szimbólum.</i>	írásbeli, egyéni, páros, csoportos,

			kooperatív, házi feladat
Google Képek		Gyűjtsetek képeket, példákat: ikonra, indexre, szimbólumra. A többiek feladata lesz kitalálni mit jelentenek.	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, szóbeli, csoportmunka
Google Térkép		Keressetek a térképen jeleket! (felhők, templom, tó stb.) Milyen jelek jelenhetnek még meg? (Mit jelenthet: ké- villa, ág, P-betű stb.)	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, szóbeli, páros munka, csoportmunka
Google Gmail		Írj egy titkos levelet valakinek úgy, hogy szöveg helyett csak jeleket használhatsz! Mellékelj hozzá megoldókulcsot is!	egyéni, páros munka, csoportmunka, feladatmegoldás, házi feladat
Google Drive/Dokumentumok		Készítsetek táblázatot! Osszátok ketté a táblázatot! Az egyik oldalra a jeleket, a másikra a jelentéseket írájátok. Olyan jeleket és jelentéseket gyűjtsetek össze, melyeket ti is használtok a mindennapjaitok során!	kiemelt készség- és képességfejlesztés, egyéni, páros, csoportmunka, házi feladat
Google Naptár		Írjátok 10 jelet, melyek egy naptárban megjelenhetnének!	kiemelt készség- és képességfejlesztés, egyéni, páros, csoportmunka,
Google Fordító		Írtam a Fordító segítségével egy rövid szöveget, amit nektek kell megfejtenetek. A megoldókulcsban egy jel egy magyar betűt jelent. A szavakat magyarul találjátok. Fordítsátok le a jeleket! (pl.: -A-betű idegen nyelvi jele = a-... magyar szó első betűje.)	kiemelt készség- és képességfejlesztés, páros munka, írásbeli
Google Blogger		Titkosírás. Olvassátok el a kivetített szöveget! Az első, akik megfejtik, jutalmat kapnak!	kiemelt készség- és képességfejlesztés, egyéni, páros, csoportmunka,

Google Picasa		<i>Képeket hoztam. Verseny! Találjátok ki mit jelentenek a képek, és melyik csoportba sorolhatjuk őket! (ikon, index, szimbólum)</i>	kiemelt készség-és képességfejlesztés egyéni, páros munka, csoportmunka, feladatmegoldás
Google Groups		<i>Osszátok meg a Youtube programmal készült videót!</i>	kiemelt készség és képességfejlesztés, gyakorlás, csoportmunka, kooperatív projekt munka
Google Tudós		<i>Mit jelentenek a következő fogalmak, keresd meg: denotatív, stb.</i>	ismeretbővítés, egyéni, páros, feladatmegoldás, házi feladat, tanári magyarázat
Google Csevegés		<i>Írjatok egy rövid szöveget, majd a társatok találja ki, miről szólhat!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, csoportmunka, páros munka
Google Olvasó		<i>Keressetek olyan cikket, amely a füstjelekről szól! Tegyétek az Google olvasótokba!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli,
Google Könyvek		<i>Keress szinonima-szótárakat!</i>	kiemelt készség és képességfejlesztés, gyakorlás, egyéni, házi feladat
Google Webhelyek		<i>Gyűjts példát rá, milyen más jelentésben használjuk a fogalmakat! (ikon, index, szimbólum). Osszátok meg egymással a fórumon!</i>	ismeretbővítés, egyéni, feladatmegoldás, házi feladat
iGoogle		<i>Milyen jeleket használunk! Állítsd be minél többet az oldaladra, írd le mit jelentenek!</i>	kiemelt készség és képességfejlesztés, gyakorlás, egyéni, házi feladat
Youtube		<i>Készítsetek videót! A cél, hogy minél több jelet mutassatok be! Forgathatjátok az utcán, iskolában, bárhol! Maximum 5 perces legyen.</i>	kiemelt készség és képességfejlesztés, gyakorlás, csoportmunka, kooperatív projekt munka

21. ábra

ÓRATERV – Témakör 3.

Az óra témája: Jelek és jeltípusok

Az óra célja: A jel és a jelölt kapcsolata szerinti lehetőségek bemutatása. Az ikon, az index és a szimbólum fogalmának megismerése és felismerése. Önálló példák keresése.

Jellemzők: Második óra. A bevezető órán a jelek fogalmának tisztázására kerül sor. Ezen az órán a jeltípusok vizsgálata a téma. Példák gyűjtése és írása.

(22.ábra)

Idő	Az óra menete	Didaktikai feladat	Módszer Munkaforma Eszköz	Megjegyzés
00'- 05'	<i>Nézzétek meg a szöveget! Ez egy titkos írás. A feladat az, hogy minél rövidebb idő alatt fejtsétek meg, a megoldókulcs segítségével.</i>	ráhangolódás	írásbeli/ szóbeli, csoportmunka Google Blogger	<i>Leírják a szöveget, ami a jelekről szól.</i>
05'- 07'	<i>Ellenőrizzük, kinek mi jött ki! Ezek szerint a mai órán a jelekkel fogunk foglalkozni: köztük is az indexszel, ikonnal, szimbólummal.</i>	ellenőrzés	megbeszélés gyakorlás frontális	<i>Rávezető kérdések.</i>
07'- 15'	<i>Mit tudunk a három típusról? Ki milyen információt talált? Nagyon jó. Ezt írjuk is le.</i>	házi feladat ellenőrzése, tanári közlés, megbeszélés	ismeretbővítés Google Keresés	<i>A definíciók rögzítése.</i>
15'- 25'	<i>Hoztam néhány képet, vajon mit jelentenek a képek? Melyik csoportba sorolnátok őket: index, ikon, szimbólum?</i>	feladat- megoldás	kiemelt képesség- és képességfejlesztés, írásbeli/ szóbeli, csoportmunka Google Picasa	<i>A hozott példákat besorolják a 3 típusba. (Ha nehéz, akkor a képek jelentését előre lehet tisztázni).</i>
25'- 33'	<i>Ellenőrizzük! Mindenki írja a helyes megoldásokat!</i>	ellenőrzés	megbeszélés, tanári	<i>Ellenőrzés során a</i>

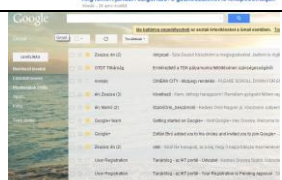
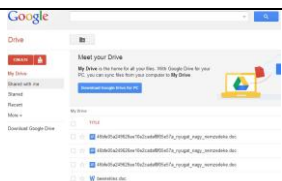
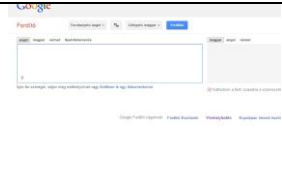
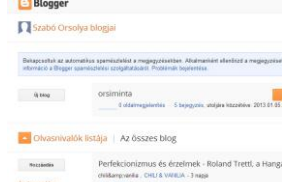
	<i>Vitassuk meg azokat a példákat, ahol nem egyeznek a válaszaitok!</i>		magyarázat	<i>felmerülő kérdések, bizonytalan ságok megbeszélés e.</i>
33' - 40'	<i>Találjatok ki új ikonokat a Google+ oldalra! Az új ikonoknak funkciója is legyen. Segítségképpen nézhetitek az oldat.</i>	kiemelt képesség-és képességfejles ztés	Google Te+	<i>Ki van vetítve a g+/Te+ oldal.</i>
40' 44'	<i>Ki mit talált?</i>	ellenőrzés	megbeszélés	
44' - 45'	<i>Gyűjtsetek példákat ikonra, indexre, szimbólumra! Mindegyikre minimum 5-öt!</i>	házi feladat feladása	frontális házi feladat	<i>Az órán tanultak rögzítése.</i>
45'	<i>Az óra lezárása.</i>			

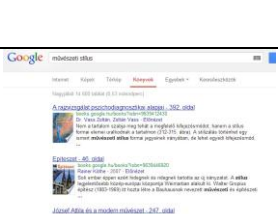
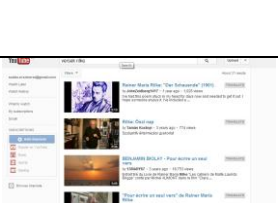
22.ábra

Témakör 4.

1. *Tananyag / tematikus blokk:* A stílus; stílus eszközök, stílusérték, a zeneiség stílus eszközei
2. *Óraszám:* 4 óra
3. *Órák célja:* Megismertetni a diákokkal a stílus fogalmát. Fontos, hogy tisztában legyenek a stílus hétköznapi értelemben vett fogalmával, illetve a nyelvi értelemben vett jelentésével. A stílusérték, stílustörés megismerése.
4. *Fejlesztendő képességek:* Anyanyelvi és digitális kompetencia fejlesztése, kommunikációs készségfejlesztése, szociális készség fejlesztése.

(23.ábra)

TANANYAG:		A stílus	
GOOGLE-ALKALMAZÁS	GOOGLE-OLDAL	FELADAT	JELLEMZŐK
Google Te+		<i>Tegyél ki egy képet, amit Te stílusosnak találsz. Fogalmazd is meg egy mondatban mit jelent számodra a stílus! Írd alá egy mondatban: Nekem a stílus ez a kép, mert...</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, feladatmegoldás
Google Keresés		<i>Keressetek stílusokat:</i> - művészeti - építészeti - zene - öltözködés stb.	írásbeli, szóbeli, kiselőadás, egyéni, páros munka, csoportmunka, kooperatív,
Google Képek		<i>Gyűjtsetek képeket egy adott témára! pl.: divatstílus</i>	írásbeli, szóbeli, kiselőadás, szemléltetés, csoportmunka, kooperatív,
Google Hírek		<i>Kivetítetek néhány hírt. Keressetek olyan híreket, melyek szerintetek más stílust képviselnek! Miben térnek el egymástól a kiválasztott hírek?</i>	ráhangoló feladat, frontális, ismeretbővítés, páros munka, tanári magyarázat
Google Gmail		<i>Írj levelet a:</i> - nagymamádnak - iskolaigazgatónak - barátodnak stb. <i>egy adott témában. Mire kell ügyelned?</i>	egyéni, írásbeli, feladatmegoldás, házi feladat
Google Drive/Dokumentumok		<i>Írj esszét, majd töltsd fel a dokumentumok közé azzal a címmel: Mi határozza meg a stílust?</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, egyéni, páros munka, írásbeli, feladatmegoldás
Google Fordító		<i>Keress meg a 'stílus' kifejezés megfelelő alakjait más-más nyelven! Melyik tetszik vajon miért? (Hangszimbólum mint stílus).</i>	ismeretbővítés, írásbeli, egyéni, házi feladat,
Google Blogger		<i>Blogírás adott témában: egy felvett szerep alapján. Írj egy rövid cikket a iskolai menzáról! Kinek a szerepébe bújnál? Hogy képzeled, milyen stílusban írta ő?</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, egyéni, írásbeli, házi feladat

Google Picasa		<i>Csinálj egy montázst, mely a Te saját stílusodat legjobban jellemzi!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, egyéni, házi feladat
Google Groups		<i>Hozzatok létre csoportot, gyűjtsetek jellemzőket egy meghatározott témából: stílusjegyek. (pl.: betűtípusok). Majd mutassátok is be az oldalt társaitoknak!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, feladatmegoldás, páros munka, csoport munka, kooperatív, kiselőadás
Google Tudós		<i>Nézz utána, milyen betűstílusok léteznek, milyen célt szolgálnak. Mit jelent a tipográfia tudománya?</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, egyéni, házi feladat
Google Csevegés		<i>Írjatok párbeszédet! A kiválasztott szerepeknek megfelelően hozzatok létre dialógust!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, páros munka, feladatmegoldás,
Google Olvasó		<i>Keress az kiválasztott oldalaid/könyv, folyóirat, blog /között olyat, melyet a megadott stílusszempontok alapján szívesen bemutatnál a többieknek is!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, egyéni, kiselőadás
Google Könyvek		<i>Olvass utána: művészeti stílus, építészeti stílus!</i>	ismeretbővítés, egyéni, páros munka, csoportmunka
Google Webhelyek		<i>Készítsetek közösen önálló webhelyet, adott témában, egy általatok választott stílusban!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, páros munka, csoportmunka, kooperatív munka, projektmunka feladatmegoldás
Youtube		<i>Zeneiség eszközei: hangszimbolika: Hallgassunk verseket! Melyik tetszik miért?</i>	ismeretbővítés, frontális, tanári magyarázat

23.ábra

ÓRATERV – Témakör 4.

Az óra témája: A stílus – stílusjegyek megjelenési formája a világon

Az óra célja: A különféle stílusok jellemzői bemutatása a prezentáció eszközével. A diákok értékelik egymás munkáját, így egyéb képességeket is fejleszt a feladat. A szóbeli prezentáció fejleszti a kommunikációs készséget, az együtt dolgozás pedig a szociális készségre van kedvező hatással.

Jellemzők: Második óra a témakörben. Az első órán a stílusról volt szó, általánosságok hangoztak el. Előzetes tudás: a stílus fogalmának ismerete. (Nem csak nyelvi értelemben).

(24.ábra)

Idő	Az óra menete	Didaktikai feladat	Módszer Munkaforma Eszköz	Megjegyzés
00' - 03'	<i>Miről volt szó múlt órán?</i>	ráhangolódás ismétlés	<i>megbeszélés</i>	
05' - 30'	<i>Különféle stílusjegyek bemutatása. (például: betűtípusok, korszakok, öltözködési stílusok stb.)</i>	kiemelt képesség- fejlesztés	kiselőadás, szemléltetés <i>Google Keresés Google Képek Google Groups Google Picasa Google Webhelyek</i>	<i>Diákok általi prezentáció k: a különféle stílusokról.</i>
30' - 43'	<i>Értékelik egymás munkáját.</i>	kiemelt képesség- fejlesztés	megbeszélés	<i>Értékelik a saját és a társaik munkáját egy-egy mondatban</i>
43' - 45'	<i>Írj esszét, majd töltsd fel a dokumentumok közé azzal a címmel: Mi határozza meg a stílust?</i>	házi feladat	<i>Google Drive</i>	<i>Az órán tanultak tisztázása. Konzekvens</i>

				<i>ia levonása.</i>
45'	<i>Az óra lezárása.</i>			

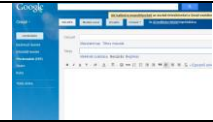
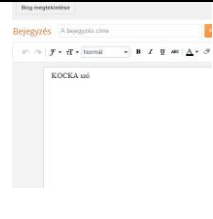
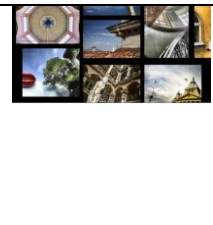
24.ábra

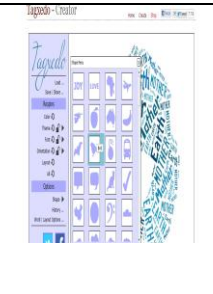
Témakör 5.

1. *Tananyag/ tematikus blokk:* A szókincs stilisztikai vizsgálata
2. *Óraszám:* 2-3 óra
3. *Az órák célja:* A szókincs definíciójának, eredetének, változásának ismerete. Szókincsfejlesztés. A szövegben betöltött funkciója, stílusbeli szerepe.
4. *Fejlesztendő képességek:* Anyanyelvi-, digitális-, szociális kompetencia fejlesztése és kommunikációs készség és képességfejlesztés. Továbbá szókincsfejlesztés.

(25.ábra)

TANANYAG:		A szókincs stilisztikai vizsgálata	
GOOGLE-ALKALMAZÁS	GOOGLE-OLDAL	FELADAT	JELLEMZŐK
Google Te+		<i>Gyűjtsetek össze minél több információt a szókincsről, és osszátok is meg egymással! Mindenkinek minimum egyet kell keresnie!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, ismeretbővítés, írásbeli, egyéni, házi feladat
Google Keresés		<i>Mi a szókincs? Keressük a definíciót!</i>	írásbeli, házi feladat, egyéni, páros munka, csoportmunka, kooperatív
Google Képek		<i>Hoztam egy képet. Írjatok róla minél több szót, ami eszetekbe jut!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, páros munka, csoportmunka, kooperatív, feladatmegoldás
Google Térkép		<i>Mutatok egy képet (városrajz), nevezzétek át az utcákat! Találjatok új nevet nekik!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, páros munka, csoportmunka, kooperatív
Google Hírek		<i>Olvassátok el a hírt! Válasszatok ki 2 mondat, és írjátok át úgy, hogy minden szónak egy szinonimáját használjátok! A többiek megpróbálnak rájönni, vajon melyiket választottátok.</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, ismeretbővítés, páros munka, csoportmunka, feladatmegoldás

Google Gmail		<i>Írjatok levelet a társatoknak: Egy mondatba minimum 10 szónak kell szerepelni!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, egyéni, feladatmegoldás, házi feladat
Google Drive/Dokumentumok		<i>A naptár alkalmazáshoz készített etimológiai jegyzeteket itt tárold, hogy bármikor hozzáférhess.</i>	írásbeli, gyakorlás, házi feladat
Google Naptár		<i>„Minden nap egy új szó”. Készítsünk közösen naptárat! Minden csoport beszélje át, és javasoljon 5 szót, ami beírunk a naptárba most. Minden órára az azon a héten esedékes szavak etimológiai jelentését írjátok ki és hozzatok magtokkal!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, szóbeli, egyéni, csoportmunka, feladatmegoldás, házi feladat,
Google Fordító		<i>A beírt szöveget lefordították magyarra. Sajnos azonban nem felel meg a nyelvezete. A ti feladatotok úgy átalakítani, hogy nyelvtanilag helyes legyen!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, páros munka, csoportmunka, feladatmegoldás
Google Blogger		<i>Válasszatok egy szót, és írjatok vele szófejtő cikket. Azaz szerepeljen benne a szó minden tulajdonsága. (eredete, mondatbeli szerepe, szinonimái, a nyelvben való előfordulása).</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, páros munka, csoportmunka, kooperatív, projektmunka feladatmegoldás
Google Picasa		<i>Itt láttok egy montázst. Írjatok róla 5 mondatos történetet, úgy, hogy mindenki csak egy mondatot ír. Megy körbe a papír! (Csoportok között is mehet körbe).</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, páros munka, csoportmunka, feladatmegoldás
Google Groups		<i>Közzmondásokat tettem fel az oldalra. Mit jelentenek? Foglalmazzátok meg a saját szavaitokkal! Várom a fórumon az érdekesebbnél érdekesebb megoldásokat.</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, házi feladat feladatmegoldás
Google Tudós		<i>Mit tudunk Arany János szókincséről? Nézzetek utána!</i>	ismeretbővítés, egyéni, házi feladat
Google Csevegés		<i>Úgy beszélgetsetek egymással, hogy nem használhattok egy, két, három szavas mondatokat!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, páros munka

Google Olvasó		<i>Keress 15 olyan szót, amely eddig nem képezték a szókincsedet!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli
Google Könyvek		<i>Szinonima-szótárak keresése. Gyűjts össze 5 szinonimaszótár címet, szerzőt!</i>	kiemelt készség és képességfejlesztés, ismeretbővítés, egyéni, házi feladat
Google Webhelyek		<i>Megosztottam egy szövegvizsgáló programot. A segítségével meg tudjátok nézni, hányszor szerepel egy kifejezések a szövegekben!</i> http://www.tagxedo.com/app.html	kiemelt készség és képességfejlesztés, ismeretbővítés, egyéni ismeretbővítés
iGoogle		<i>Nézzétek meg az iGoogle oldalakat! Minden csoport gyűjtsön 20 főnevet az oldalról! (időre)</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, csoportmunka, kooperatív, feladatmegoldás
Youtube		<i>Hallgassátok meg a videót! Próbáljátok a saját szavaitokkal visszaadni a hallott szöveget!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, páros munka,

25.ábra

ÓRATERV – Témakör 5.

Az óra témája: A szókincs stilisztikai vizsgálata

Az óra célja: Képességfejlesztés nyelvi gyakorlatokkal.

Jellemzők: Harmadik óra a tematikus blokkban. Befejező, gyakorló óra.

Szókincsfejlesztő gyakorlatok végzése csoportban.

(26.ábra)

Idő	Az óra menete	Didaktikai feladat	Módszer Munkaforma Eszköz	Megjegyzés
00'-03'	<i>Mit tudunk Arany János szókincseről? Mit tudtatok meg?</i>	ellenőrzés	házi feladat ellenőrzése Google Tudós	

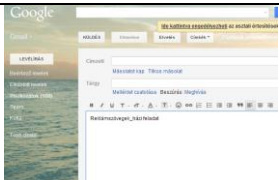
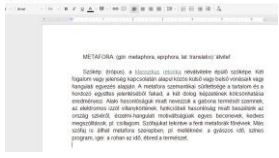
03'- 15'	<i>A beírt szöveget lefordították magyarra. Sajnos azonban nem felel meg a nyelvezete a magyar nyelv szabályainak. A ti feladatotok úgy átalakítani, hogy nyelvtanilag helyes legyen!</i>	kiemelt képesség- és képességfejlesztés	csoportmunka Google Fordító	<i>A nyelvileg hibás szöveget javítva leírják, az odaillő kifejezéssel kiegészítve. (A Fordító nem mindig a megfelelő jelentést találja meg.)</i>
15'- 18'	<i>Ellenőrizzük!</i>	ellenőrzés	megbeszélés	
18'- 28'	<i>Mutatok egy képet (városrajz), nevezzétek át az utcákat! Találjatok új nevet nekik!(5-öt)</i>	kiemelt képesség- és képességfejlesztés	csoportmunka Google Térkép	<i>Jól láthatóan vetítsük ki a térképet!</i>
28'- 30'	<i>Az ötletek meghallgatása.</i>		megbeszélés	
30'- 42'	<i>Itt láttok egy montázst. Írjatok róla 10 mondatos történetet!</i>	kiemelt képesség- és képességfejlesztés	csoportmunka Google Picasa	
42'- 45'	<i>Felolvassák a csoportok az osztálynak.</i>		megbeszélés	
45'	<i>Az óra lezárása.</i>			

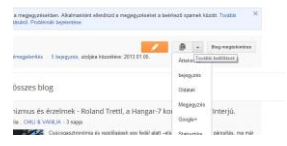
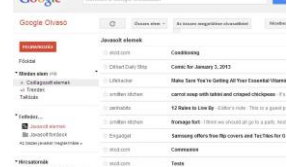
26.ábra

Témakör 6.

1. Tananyag/ tematikus blokk: Alakzatok, szóképek
2. Óraszám: 6 óra
3. Az órák célja: Megismertetni a diákokat az alapvető költői eszközökkel. Ismerjék és felismerjék azokat.

4. *Fejlesztendő: Anyanyelvi és digitális kompetencia, kommunikációs és szociális készségfejlesztése. (27.ábra)*

TANANYAG:		Az alakzatok, szóképek stilisztikai vizsgálata	
GOOGLE-ALKALMAZÁS	GOOGLE-OLDAL	FELADAT	JELLEMZŐK
Google Te+		<i>Mindenki ossza meg kedvenc idézetét! A következő órán ezeket fogjuk megnézni, és megbeszéljük milyen alakzat, szókép jelenik meg az idézetben.</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, ismeretbővítés, írásbeli, egyéni, házi feladat, megbeszélés
Google Keresés		<i>Nézzétek meg az http://enciklopedia.fazekas.hu/ oldalt! Keressétek meg rajta az alakzatok, szóképek fogalomlistát!</i>	ismeretbővítés egyéni feladatmegoldás
Google Képek		<i>Írjatok a képről (megadott) alakzattípust, szóképet! (pl.: Írj hasonlatot!, Írj metaforát!, Írj ismétlést! stb.)</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, páros munka csoportmunka, kooperatív, feladatmegoldás, gyakorlás
Google Térkép		<i>Írj a lakóhelyedről és környékéről verset, úgy hogy csak: (pl.:) felsorolás, túlzás, hangulatfestő szavak lehetnek benne! Segít a térkép.</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, páros munka, csoportmunka, feladatmegoldás
Google Hírek		<i>Olvassátok el a hírt! Írjátok belőle olyan hírt, amely költői képeket tartalmaz! (Meg lehet adni, milyen költői eszközöket várunk. pl.: költői kérdés stb.)</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, ismeretbővítés, egyéni, páros munka, csoportmunka feladatmegoldás
Google Gmail		<i>Keressetek olyan reklámszövegeket -minimum 5-öt, amelyek valamilyen alakzatra/metaforára épülnek! Majd küldjétek el!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, egyéni, feladatmegoldás, házi feladat
Google Drive/Dokumentumok		<i>Mindenki válasszon egy alakzatot vagy szóképet! A kiválasztott fogalom definícióját és egy példát rá -töltsd fel a dokumentumokba!</i>	írásbeli, gyakorlás, házi feladat

		<i>Így mindenkinek meglesznek az definíciók.</i>	
Google Naptár		<i>Írjatok egy érzelmet a hét minden napjára, majd adjátok tovább jobbra a lapot. A következő személy egy igét írjon, ami ugyanezzel a betűvel kezdődik, majd adja tovább jobbra. Ez így megy tovább: melléknév, főnév, személy stb. – mind alliteráljon egymással. Majd a legjobb változatokat beírjuk a naptárba.</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, szóbeli, egyéni, csoportmunka, feladatmegoldás
Google Blogger		<i>Írj érvelő szöveget a hangutánzó szavak fontosságáról! Gyűjts minél több példát!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, páros munka, csoportmunka, házi feladat
Google Picasa		<i>Láttok egy képet. Az első csoport írjon róla gúnyos történetet, a második humoros történetet, a harmadik ironikust!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, páros munka, csoportmunka, feladatmegoldás, gyakorlás
Google Groups		<i>A megadott szavakból alkossatok minél hatásosabb költői képeket! Minimum 5-öt! (pl.: postás, levél, ősz, fagy, hőség, virág, lány stb.)</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, házi feladat feladatmegoldás
Google Tudós		<i>Olvass utána: alakzatok, szóképek!</i>	ismeretbővítés, egyéni, házi feladat
Google Csevegés		<i>Alkossatok rövid párbeszédet úgy, hogy csak költői kérdéseket tehettek fel egymásnak!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, szóbeli, páros munka
Google Olvasó		<i>Hasznos link keresése. Keress olyan oldalt, melyen valamilyen hasznos információt találsz az alakzatokról, szóképekről!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, egyéni, házi feladat
Google Könyvek		<i>Keress 5 olyan könyvet, amely a szóképekkel és 5 olyat, amely az alakzatokkal foglalkozik!</i>	ismeretbővítés, egyéni, házi feladat

Google Webhelyek		<i>Összekeveredtek az alakzattípusok és a versrészletek! Párosítsátok őket össze!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, páros munka, csoportmunka, feladatmegoldás
------------------	---	---	--

27.ábra

ÓRATERV – Témakör 6.

Az óra témája: Alakzatok - gyakorlás

Az óra célja: Gyakorlás. Az elméleti ismeretek gyakorlatban való alkalmazása, alakzatok írása.

Jellemzők: Harmadik óra. Az óra célja a gyakorlás mellett képesség- és készségfejlesztés. Az előző órákon már elsajátították az alakzatokkal kapcsolatos tudnivalókat a tanulók, az elmúlt órán az alakzatok felismerése volt a cél (28.ábra)

Idő	Az óra menete	Didaktikai feladat	Módszer Munkaforma Eszköz	Megjegyzés
00'- 10'	<i>Írjatok egy érzelmet a hét minden napjára, majd adjátok tovább jobbra a lapot. A következő személy ugyanezzel a betűvel kezdődő:</i> - melléknevet - főnevet - igét írjon alá!	kiemelt készség- és képességfejlesztés	csoportmunka	<i>Minden napra egy alliterációt kapnak, összesen hetet.</i>
10'- 15'	<i>Milyen költői képnek nevezzük? (alliteráció) Mi a definíciója? Példa rá!</i> <i>Felírom a naptárba a legjobban sikerülteket.</i>	ellenőrzés	szemléltetés Google Naptár	<i>Minden csoportból válasszunk, minden csoport legalább egy ötlete kerüljön fel.</i>
15'- 25'	<i>Írj a lakóhelyedről és környékéről verset, úgy hogy csak: felsorolás és hangulatfestő szavak lehetnek</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés	Google Térkép	<i>A két fogalom definiálása,</i>

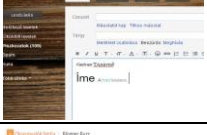
	<i>benne! Segít a térkép.</i>	ztés		<i>mindegyikre példa!</i>
25'-30'	<i>Milyen művek születtek? Hallgassuk meg őket!</i>	ellenőrzés	felolvasás, szemléltetés	<i>Fontos, hogy minden csoport alkotása felolvasásra kerüljön.</i>
30'-40'	<i>Láttok egy képet. Az első csoport írjon róla gúnyos történetet, a második humoros történetet, a harmadik ironikust!(10 mondat)</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés	csoportmunka írásbeli Google Picasa	<i>Szövegalkotási készség fejlesztése.</i>
40'-45'	<i>Olvassátok fel az elkészült műveket!</i>	ellenőrzés	megbeszélés	
45'	<i>Az óra lezárása.</i>			

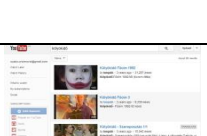
28.ábra

Témakör 7.

1. *Tananyag / tematikus blokk:* A stílus nem nyelvi eszközei; a hangzó szöveg jegyei; a szöveg képe, megformáltsága.
 2. *Óraszám:* 2-3 óra
 3. *Az órák célja:* A nyelvi jelek dekódolását kísérő nem nyelvi jelek ismerete. Illetve annak használatban való gyakorlati tudása. A digitális szövegvilág képi megformáltságának ismerete.
 4. *Fejlesztendő területek:* Anyanyelvi és digitális kompetencia területek fejlesztése.
- (29.ábra)

TANANYAG: A stílus nem nyelvi eszközei			
GOOGLE-ALKALMAZÁS	GOOGLE-OLDALAK	FELADAT	JELLEMZŐK
Google Te+		<i>Írjatok egymásnak jótanácsokat, melyek attól függően, hogy hova teszünk írásjelet mást jelentenek! Majd osszátok meg egymással!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, páros munka feladatmegoldás, házi feladat

Google Keresés		<i>Gyűjtsetek példákat, minimum 10-et, milyen írásjeleket használunk mi magyarok! Milyet más nemzetek?</i>	ismeretszerzés, írásbeli, egyéni, páros munka, házi feladat,
Google Képek		<i>Nézzétek meg a képverset! Hogyan olvasnátok, miért? Értelmezzétek együtt!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, páros munka csoportmunka, gyakorlás
Google Térkép		<i>Milyen szimbólumokat és egyéb jeleket láttok a képeken? Gyűjtsetek minimum 5-öt! (Folyó-kék, határ-piros, domborzat stb.)</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, páros munka, csoportmunka, feladatmegoldás,
Google Hírek		<i>Olvassátok el a hírt! Milyen mondat típusokat találunk benne? (modalitás, szerkezeti szinten)</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, ismeretbővítés, egyéni, páros munka, csoportmunka feladatmegoldás
Google Gmail		<i>Írjatok levelet úgy, hogy minden szó másfajta stílusban szerepel! (betűtípus, méret, szín, forma stb.)</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, egyéni, feladatmegoldás, házi feladat
Google Blogger		<i>Írjatok úgy szöveget, hogy minél többféle képi megformálást használtok. A téma adott. A cél a számítógépes megformálás.</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, páros munka, csoportmunka, házi feladat
Google Picasa		<i>Nézzétek meg a plakátot, milyen nem nyelvi eszközöket találunk rajta? Készítsetek ti is plakátot!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, páros munka, csoportmunka, feladatmegoldás, gyakorlás
Google Groups		<i>Írjatok képverset, majd osszátok meg a többiekkel!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, házi feladat feladatmegoldás
Google Tudós		<i>Nézzetek utána, mit jelent a központosítás fogalma!</i>	ismeretbővítés, egyéni, házi feladat
Google Csevegés		<i>Alkossatok rövid szöveget, melyben csak tagolatlan mondatok szerepelnek!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, szóbeli, páros munka
Google Olvasó		<i>Keressetek 5 általatos olvasott szöveget, melyek stílusa különbözik egymástól! Alkossatok szempontokat, melyek alapján összehasonlíthatóak őket!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, páros munka házi feladat

Google Könyvek		<i>Keresetek ölteteket, a jó szónok előadásmódjával kapcsolatban! Mire kell figyelnie egy jó szókoknak?</i>	ismeretbővítés, egyéni, páros munka, csoportmunka,
Google Webhelyek		<i>Mindenki találjon ki 5 új írásjelet, funkcióval együtt, és tölts fel a fórumra, hogy mindenki láthassa!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, gyakorlás, egyéni
iGoogle		<i>Nézzétek meg az iGoogle oldalt! Milyen fogalmakkal tudnátok jellemezni a megjelenését? (ábrák, képek, betűk, betűtípusok)</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, ismeretbővítés, szóbeli, megbeszélés, tanári magyarázat
Youtube		<i>Kifejező mozgások: Figyeljétek meg a szereplők arcjátékát a videóban! Mi mindenről árulkodik a mimika, a testbeszéd?</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, szóbeli, írásbeli, egyéni, páros munka, feladatmegoldás, megbeszélés

29.ábra

ÓRATERV – Témakör 7.

Az óra témája: A szöveg stílusa

Az óra célja: Nem nyelvi jelek önálló felismerése beszélt és írott szövegekben.

Jellemzők: Bevezető óra. A hangzó szöveg megformálása felől a képi szövegformálás felé halad az óra.

(30.ábra)

Idő	Az óra menete	Didaktikai feladat	Módszer Munkaforma Eszköz	Megjegyzés
00'-03'	<i>Milyen nem nyelvi jeleket ismertek?</i>	ráhangelődés	tanári kérdés	<i>Bevezető a nem nyelvi jelek világába.</i>
03'-06'	<i>Kifejező mozgások: Figyeljétek meg a szereplők arcjátékát a videóban! Mi mindenről árulkodik a mimika, a testbeszéd?</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés	páros munka feladatmegoldás Youtube	<i>A videó egyszeri lejátszása. Előtte a figyelni kívánt szempont</i>

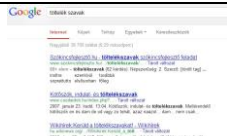
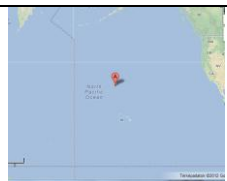
				<i>megadása.</i>
06'- 12'	<i>Milyen nem nyelvi jeleket vettetek észre?</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés	megbeszélés szemléltetés	<i>A látottak átbeszélése tanári magyarázattal kísérve.</i>
12'- 17'	<i>Nézzétek meg a plakátot, milyen nem nyelvi eszközöket találunk rajta? Írjatok 5-öt!</i>	feladatmegoldás	páros munka feladatmegoldás Google Picasa	<i>Nem nyelvi jelek a szövegben.</i>
17'- 22'	<i>Ellenőrizzük!</i>	ellenőrzés	szemléltetés	<i>A szövegben előforduló nem nyelvi jelek kiemelése.</i>
22'- 28'	<i>Nézzétek meg a képverset! Hogyan olvasnátok, miért? Értelmezzétek együtt!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés	szemléltetés páros munka Google Képek	<i>Látványos képvers bemutatása, a jelentés megtalálása</i>
28'- 32'	<i>Ki mit gondol? Mit jelenthet a vers?</i>	ellenőrzés	megbeszélés	<i>A különböző elgondolások meghallgatása, indoklással együtt.</i>
32'- 42'	<i>Írjatok képverset, majd osszátok meg a többiekkel! A téma az ősz.</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés	feladatmegoldás páros munka Google Groups	<i>Az elkészült „műveket” feltöltik, hogy mindenki láthassa.</i>
42'- 45'	<i>Nézz utána, mit jelent a központosítás fogalma!</i>	házi feladat	egyéni, írásbeli Google Tudós	<i>A következő órán a szövegtagolásról, írásjelekről lesz szó.</i>
45'	<i>Az óra lezárása.</i>			

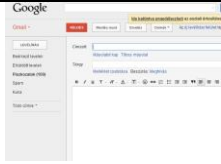
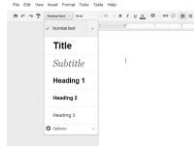
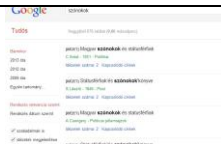
30.ábra

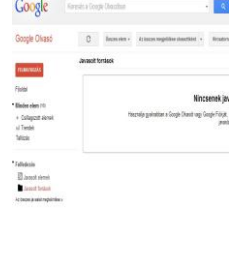
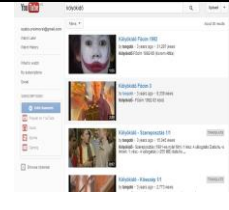
Témakör 8.

1. *Tananyag / tematikus blokk:* Stílusrétegek, stílusárnyalatok
2. *Óraszám:* 6 óra
3. *Az órák célja:* Megismertetni a diákokat a különféle stílusrétegekkel és árnyalatokkal. A közlési szándéknak és beszédhelyzetnek megfelelő stílusréteg, stílusárnyalat és stílus eszköz használata. A leggyakoribb stílusrétegek jellemzőinek megismerése, felismerése, elemzése, összefüggésben a szövegtani jellemzőkkel.
4. *Fejlesztendő terület:* Anyanyelvi és digitális kompetencia fejlesztése, a kommunikációs szintérnek megfelelő nyelvhasználat, stílusbeli jegyek megjelenése.

(31.ábra)

TANANYAG:		Stílusrétegek, stílusárnyalatok	
GOOGLE-ALKALMAZÁS	GOOGLE-OLDAL	FELADAT	JELLEMZŐK
Google Te+		<i>Elkezdtek egy történetet, a következőnek más stílusárnyalatban kell folytatnia. Mindenkinek legalább egyszer szerepelnie kell! Ő maga választhatja meg, milyen stílusban nyilatkozik meg.</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, csoportmunka feladatmegoldás, házi feladat
Google Keresés		<i>Keressetek töltelékszavakat a nyelvünkben!</i>	írásbeli, házi feladat, egyéni, páros munka, csoportmunka
Google Képek		<i>Gyakorlás! Mindenki készítsen 5 perc alatt egy vázlatot, amit mondani fog a kivetített képről! Az egyik csoport hivatalos stílusban, a másik csoport magánéleti, a harmadik szónoki stílusban beszélhet csak.</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, páros munka, csoportmunka, kooperatív, feladatmegoldás, szituációs gyakorlat,
Google Térkép		<i>„Egy új települést fedeztek fel!” Nektek mint riportereknek kell bemutatni az új helyet! A csoport többi tagja is szerepeljen! (lakó(k), a</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, szóbeli, egyéni, csoportmunka, feladatmegoldás,

		<i>földhivatal egy, két...megbízottja, stb.). Mindenkinek a szerepéhez legjobban illő stílusárnyalatban kell megszólalnia.</i>	szituációs gyakorlat
Google Hírek		<i>Hasonlítsd össze a hírek szövegeit!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, ismeretbővítés, egyéni, páros munka, csoportmunka feladatmegoldás
Google Gmail		<i>Írj levelet a barátodnak. Majd fogalmazd át úgy, hogy a a) nagymamádnak b) osztályfőnöködnek is el tud küldeni! A téma adott.</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, egyéni, feladatmegoldás, házi feladat
Google Drive/Dokumentumok		<i>Írj levelet egy általad választott stílusban! (magánéleti, hivatalos, stb.) Jövő órán megnézzük, és nektek kell kitalálni, vajon melyik csoporthoz tartozik az adott szöveg. A téma adott.</i>	írásbeli, szóbeli, egyéni, páros munka, csoportmunka, gyakorlás, házi feladat,
Google Blogger		<i>Készítsetek interjút egy általatok választott személlyel, majd publikáljátok az oldalatokon! Figyeljetek a stílusjegyek helyes megjelenésére!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, páros munka, házi feladat
Google Picasa		<i>Írjatok rövid szöveget a képről! Minden csoport más stílusrétegben írjon! (Szükséges kijelölni a csoportok feladatait, borítékból húzzanak.) Az osztály találja ki, melyik stílushoz kapcsolódik a szöveg. Ugyanezt lehet, csak egy stílusrétegben belül is, más szövegtípussal. (Publicisztikai: interjú, hír, hirdetés....stb.)</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, csoportmunka, feladatmegoldás, gyakorlás
Google Groups		<i>Mostantól csak szóbeli stílusban beszélhetnek egymással a fórumon. Mindenkinek legalább egy hozzászólást közölnie kell!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni,
Google Tudós		<i>Gyűjtsd példát híres szónokokra! Írj minimum 5-öt!</i>	ismeretbővítés, egyéni, házi feladat

Google Csevegés		<i>Nézzétek meg a beszélgetéseket! Kik között zajlott vajon? Gyűjtsétek össze az egyes beszélgetések jellemző tulajdonságait! (pl.: két tinédzser barát – sok emotikum; stb.)</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, szóbeli, páros munka
Google Olvasó		<i>Hozz példát az általad olvasott szövegekből: magánéleti-, publicisztikai-, tudományos-, hivatalos-, szépirodalmi szövegekre! Mindegyikről írv néhány sor jellemzést, miért azt választottad!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, egyéni, házi feladat
Google Könyvek		<i>Keressetek szlengszótárat! Mindenki minimum 3 szótárat válasszon, majd mindegyikből válasszatok ki 3-3-3 szócikket, amit a következő órán bemutattok!</i>	ismeretbővítés, egyéni, házi feladat
Youtube		<i>Figyeljétek meg a beszélőket! Soroljátok be őket a megadott szempontlista alapján. (nem, kor, foglalkozás, stílusréteg/stílusárnyalat)</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, szóbeli, írásbeli, egyéni, páros munka, feladatmegoldás, megbeszélés

31.ábra

ÓRATERV – Témakör 8.

Az óra témája: Stílusárnyalatok

Az óra célja: A stílusárnyalatok és stílusrétegek különbségének felismerése. A különféle stílusárnyalatok önálló szerkesztése, felismerése.

Jellemzők: Ötödik óra. Előzetes tudás: stílusrétegek különböző fajtáinak ismerete. (magánéleti, publicisztikai stb.) Az órán főként készség- és képességfejlesztés zajlik csoportmunka formájában. A következő órán a témakör összefoglalása következhet. (32.ábra)

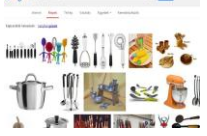
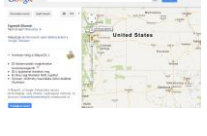
Idő	Az óra menete	Didaktikai feladat	Módszer Munkaforma Eszköz	Megjegyzés
00'- 10'	<i>Új ismeret: a stílusárnyalatokról. Miben különböznek a stílusrétegektől?</i>	ismeretbővítés	frontális tanári közlés	<i>Az új ismeretek rögzítése a füzetben.</i>
10'- 20'	<i>Írjatok 10 soros szöveget a képről! Minden csoport más stílusárnyalatban írjon! első csoport: szleng második: bizalmas harmadik: választékos negyedik: gúnyos</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés	csoportmunka Google Picasa	<i>A műfajsza- don választható, ha mégis túl nehéz, akkor érdemes megadni.</i>
20'- 25'	<i>Ellenőrizzük a feladatot! Olvassátok fel!</i>	ellenőrzés	megbeszélés	<i>Fontos, hogy ne csak megírják, hanem közre is adják a szöveget.</i>
25'- 38'	<i>Figyeljétek meg a beszélőket! Soroljátok be őket a megadott szempontlista alapján. (nem, kor, foglalkozás, stílusréteg/stílusárnyalat)</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés	csoportmunka Youtube	<i>A videót szükséges eltakarni, csak a hang hallatszik, képet nem látnak. Érdemes többször lejátszani.</i>
38'- 43'	<i>Ellenőrizzük!</i>	ellenőrzés	megbeszélés	
45'	<i>Az óra lezárása.</i>			

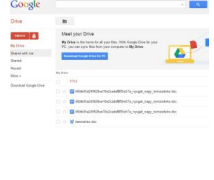
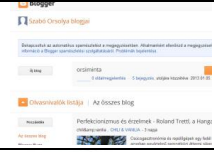
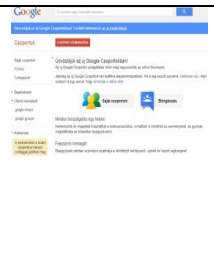
32.ábra

Témakör 9.

1. *Tananyag / tematikus blokk:* Nyelvművelő mozgalmak régen és napjainkban.
2. *Óraszám:* 4 óra
3. *Az órák célja:* A magyar nyelv helyzetének ismerete, a nyelvművelés fontosságának kiemelése. A nyelvművelő mozgalmak kialakulása és hatása az akkori nyelv állapotára. A mai nyelvhelyességi hibák számbavétele. A tömegkommunikáció hatásának vizsgálata a mai magyar nyelvre. A nyelvművelő tevékenységek megismertetése a diákokkal.
4. *Fejlesztendő terület:* Anyanyelvi, digitális kompetencia, hon-és népismeret, állampolgárságra nevelés.

(33.ábra)

TANANYAG:		Nyelvművelő mozgalmak régen és napjainkban	
GOOGLE-ALKALMAZÁS	GOOGLE-OLDAL	FELADAT	JELLEMZŐK
Google Te+		<i>Gyűjtsetek olyan idegen szavakat, kifejezéseket, amelyeket még nem a magyar helyesírásnak megfelelően írunk! (pl.: eredetileg a kapucsínó cappuchino volt). Minimum 5-öt! A következő órán megnézzük együtt miket találtatok.</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, páros munka, feladatmegoldás, házi feladat
Google Keresés		<i>Keressétek meg mi értünk a ortológusok, neológusok kifejezés alatt, és milyen viták kapcsolódnak hozzájuk!</i>	ismeretszerzés, írásbeli, házi feladat, egyéni, páros munka,
Google Képek		<i>Nézzétek meg a képeket! Adjatok a képen látható tárgyaknak egy új nevet (új elnevezés)!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, páros munka, csoportmunka, feladatmegoldás
Google Térkép		<i>Melyik településnevek mikor keletkeztek? Válasszatok ki 5 a környéketeken létező települést, és találjátok ki miért kaphatták azt az elnevezést, amit használunk ma is!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, páros munka, csoportmunka, feladatmegoldás

Google Hírek		<i>Keressetek idegen eredetű kifejezéseket a szövegben!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, ismeretbővítés, egyéni, páros munka, csoportmunka feladatmegoldás
Google Drive/Dokumentumok		<i>Gyűjtsetek össze 5 olyan hibát, melyet gyakran rosszul, helytelenül használunk! (pl.: szavak, kifejezések, mondat szerkesztés)</i>	írásbeli, szóbeli, egyéni, páros munka, csoportmunka, gyakorlás, házi feladat, kiselőadás
Google Naptár		<i>Nevezzétek meg a névnapokat! Vajon melyek kerültek be régen a magyar nyelvbe, melyek az új keletűek?</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, ismeretbővítés, egyéni, páros munka, csoportmunka feladatmegoldás
Google Fordító		<i>Keressetek olyan magyar kifejezéseket melyek idegen nyelvekből származnak, majd a Google Fordító segítségével nézzétek meg, az eredeti nyelven hogyan létezett az adott szó! (pl.: számítógép/komputer – compute))</i>	kiemelt készség- és páros munka, csoportmunka, feladatmegoldás, házi feladat
Google Blogger		<i>Érvelj a blogodon a nyelvújítás ellen / mellett!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, egyéni, házi feladat
Google Picasa		<i>Találjátok ki, hogy hívták a képen látható tárgyakat régen?</i>	ismeretbővítés, szóbeli, írásbeli, páros munka, csoportmunka, feladatmegoldás
Google Groups		<i>Gyűjtsetek olyan szavakat, csapatonként 25-öt, melyek a nyelvújítási mozgalmak következtében kerültek a nyelvünkbe! Majd osszátok meg az osztállyal, hogy együtt tudjuk nézni a következő órán.</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, páros munka, csoportmunka, feladatmegoldás
Google Tudós		<i>Gyűjtsetek adatokat 5 nyelvújítási mozgalomról!</i>	ismeretbővítés, egyéni, házi feladat
Google Csevegés		<i>Olvassátok el a beszélgetést! Kik között zajlott, és miről volt szó? (sok nyelvújítási szó)</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, írásbeli, páros munka,

Google Olvasó		<i>Gyűjts össze 5 nyelvműveléssel kapcsolatos folyóiratot, weboldalt!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, egyéni, házi feladat
Google Könyvek		<i>Keress olyan szótárakat, amelyekben a szavaink eredetéről kaphatsz magyarázatot! Írj legalább 3-at!</i>	ismeretbővítés, egyéni, házi feladat
iGoogle		<i>Találjatok új nevet az oldalon található szavaknak, címeknek! Minimum 10-et válasszatok csoportonként!</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, gyakorlás, páros munka, csoportmunka, írásbeli
Youtube		<i>Hallgassátok meg a videót! Gyűjtsétek ki a nyelvújítási szavakat, kifejezéseket / helytelen fordulatokat! (Varró Dániel: Nyelvművelés).</i> <i>http://www.youtube.com/watch?v=IE-K74ch--4</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés, szóbeli, írásbeli, egyéni, páros munka, csoportmunka, kooperatív, feladatmegoldás, megbeszélés

33.ábra

ÓRATERV – Témakör 9.

Az óra témája: Nyelvújítás napjainkban

Az óra célja: Gyakorlás, készség- és képességfejlesztő gyakorlatok útján. Csoportban való együttműködés gyakorlása.

Jellemzők: 4. óra a téma gyakorlása, lezárása. A diákok maguk hoznak létre új kifejezéseket, szavakat. Kreativitást, kritikai gondolkodást fejlesztő gyakorlatok.

(34.ábra)

Idő	Az óra menete	Didaktikai feladat	Módszer Munkaforma Eszköz	Megjegyzés
00'-06'	<i>Keressétek meg mi értünk ortológusok, neológusok kifejezés alatt, és milyen viták kapcsolódnak hozzájuk!</i>	ráhangolódás házi feladat ellenőrzés	írásbeli, Google Keresés	<i>A definíciók rögzítése a füzetben.</i>
06'-12'	<i>Nézzétek meg a képeket! Adjatok a képen látható tárgyaknak új nevet (új</i>	kiemelt készség- és képességfejleszt	páros munka, csoportmunka Google Képek	<i>A mindennapi életben</i>

	<i>elnevezést)!</i>	és		<i>használatos tárgyak elnevezése.</i>
12'- 15'	<i>Nézzük meg milyen új neveket találtak ki!</i>	ellenőrzés	megbeszélés	<i>A legjobbak a táblára is felkerülhetnek.</i>
15'- 25'	<i>Találjatok új neveket az oldalon található szavaknak, címeknek! Minimum 10-et válasszatok csoportonként! (pl.: időjárás, naptár)</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés	csoportmunka iGoogle	<i>Feladat nehézsége: nehéz..</i>
25'- 30'	<i>Ellenőrzés. Milyen új nevek születtek?</i>	ellenőrzés	megbeszélés	
30'- 38'	<i>Hallgassátok meg a videót! Gyűjtsétek ki a nyelvújítási szavakat, kifejezéseket / helytelen fordulatokat! (Varró Dániel: Nyelvművelés). http://www.youtube.com/watch?v=IE-K74ch--4</i>	kiemelt készség- és képességfejlesztés	csoportmunka, kooperatív Youtube	<i>Hallásutáni szövegértés, hallgatás közben jegyzetelik a különös szavakat, kifejezéseket.</i>
38'- 43'	<i>Ellenőrizzük, ki mit talált!</i>	ellenőrzés	megbeszélés	<i>Hasznos, ha közben kivetítjük a vers szövegét, ott könnyen nyomon tudják követni a diákok.</i>
43'- 45'	<i>Keressetek olyan magyar kifejezéseket melyek idegen nyelvekből származnak, majd a Google Fordító segítségével nézzétek meg, az eredeti nyelven hogyan létezett az adott szó! (pl.: számítógép/komputer – computer,)</i>	házi feladat feladása	frontális Google Fordító	
45'	<i>Az óra lezárása.</i>			

34.ábra

4.6 Módszerek

Az oktatómunka tervezésekor rengeteg szempontot figyelembe kell venni. Első lépésként a célok meghatározása szükséges, akkor is, ha tematikus egységekben, akkor is, ha adott tanóra szintjén kívánunk tervezni. A dolgozatban szereplő Google-alkalmazások használata előtt, első lépésben az óra célját célszerű meghatározni.

A témakörökön belül először mindig az óra céljának megfogalmazása következik, a hozzá kapcsolódó fejlesztési területek meghatározása. A táblázatokban az alkalmazások elnevezése mellett egy kis kép szerepel, mely a gyakorlat szemléltetésére szolgál. Minden alkalmazáshoz munkaformák, módszerek és didaktikai feladatok kapcsolódnak.

- Milyen munkaformák, módszerek alkalmasak a Google-alkalmazások tanórai alkalmazására?

Az alkalmazások mind szóbeli mind írásbeli feladatok végzésére alkalmasak. Lehetőséget biztosítanak frontális, egyéni, páros-, csoportmunkára (kooperatív tanulásra épülő csoportmunkára is) egyaránt. A csoportmunkák a kommunikációs és szociális készségek fejlesztésére kiválóan alkalmasak. A szemléltetés, megbeszélés, vita módszerét alkalmazhatja a tanár az alkalmazások használata során. A feladatok megoldása a tanórán és az otthoni házi feladat készítése során is megtörténhet. Néhány alkalmazás segítséget nyújt a pedagógusnak, hogy a tanári előadás, vagy magyarázat során alátámassza mondandóját. A diákoknak lehetőséget biztosít, hogy kiselőadás készítsenek a tanórára.

- Milyen didaktikai feladatok elvégzésére alkalmasak a Google-alkalmazások?

Segíthetik a pedagógusok munkáját ráhangolódó feladatokkal. Az alkalmazások segítségével új ismeretek közölhetnek, miközben készséget és képességet fejlesztenek. A Google-alkalmazások használata remek lehetőséget nyújt a gyakorlásra, a meglévő tudás rögzítésére. A pedagógus összefoglalhat az alkalmazások használatával, illetve az összefoglalást, összefoglaló táblázatokat fel is töltheti, amely a csoport számára elérhető lesz. A diákok is készíthetnek összefoglaló táblázatokat, gyűjteményeket. A Google Drive/Dokumentumok segítségével értékelés is készíthető, a tudás ellenőrzésére is alkalmas feladatlapok készíthetők az alkalmazással. A házi feladat kijelölése a Google Webhelyeken is történhet.

- Milyen típusú műveletek, módszerek alkalmasak a Google-alkalmazások használatakor?

A feladatok jelentős része alkalmas készség és képességfejlesztésre. Az anyanyelvi és digitális kompetencia fejlesztése mellett, a kommunikációs- és szociáliskészség, vitakészség, kreativitás, problémamegoldó gondolkodásmód, önálló kritikai gondolkodás és feladatvégzés fejlesztésére is alkalmas. Mindezt élményszerző feladatok végzésével.

A feladatok során a tanulók megismerkednek az anyaggyűjtés módszerével a keresőprogramok segítségével. Önállóan, páros munka és csoportmunka során gyűjtőmunkát végeznek a különféle adatbázisokban, folyóiratokban, könyvekben, szövegekben. Ezzel fejlesztve az önálló kritikai gondolkodást, illetve csoportmunka során az együttműködő képességet. A szövegértő gyakorlatok során az olvasás utáni és a hallás utáni szövegértési készséget fejlesztik. Például a Youtube alkalmazás videóival. A szövegalkotási készség fejlesztése történhet órán és a tanuló otthoni felkészülése során is. A Google Blogger, Google Groups, Google Csevegés alkalmazások a tanuló segítségével lehetnek a különféle szövegek megalkotásában. A diákok és tanárok közötti kommunikáció felgyorsulásával jár, a Google Gmail, a Google Webhelyek alkalmazása.

- Milyen szempontoknak kell megfelelni egy ilyen jellegű tanóra során?

Kotschy Beáta által írt *Az iskolai oktatómunka tervezése* című tanulmány alapján a következő, a tervezési folyamatban előkerülő szempontokat emelném ki. Mindenképpen fontos szem előtt tartani a helyi tantervben és Pedagógiai Programban megfogalmazottakat. Fontos, hogy illeszkedjen az átgondolt tanmenetbe. Nem célszerű rögtön egy nehéz és összetett feladattal kezdeni a munkát. Időt kell hagyni a tanulók számára a tanulási, elsajátítási folyamatban. Rugalmasnak kell lenni az időkeret tervezésében. A tanulócsoport adott munkakedve, motivációja befolyásolhatja az óra kimenetelét. A tanulók fejlettségi szintje nem befolyásolja az alkalmazások használatát. A középiskolai tanulók és a gimnáziumok tanulói számára egyaránt használhatóak. Az órát a diákok és a tananyag elvárásainak tükrében tervezzük meg, logikusan, az ok-okozati összefüggésekre figyelmet fordítva. Az Google-alkalmazások esetében, fontos számolni a tanterem adottságaival. Biztosítva legyen egy számítógép internet eléréssel, és egy projektor vagy interaktív tábla, hogy a diákok is követni tudják az óra

menetét, és használni tudják az alkalmazásokat. Nagy valószínűséggel nem lesz minden tanuló előtt számítógép (ami nem zárja ki a Google-alkalmazások tanórai használatát), így válasszunk olyan feladatokat, melyek nem igényelnek azonnali technikai választ. Például szövegalkotás egy kivetített kép vagy szöveg alapján. A dolgozatban szereplő példafeladatok összeállításában szempont volt, hogy az iskolák többségében nincs rá mód, hogy minden tanuló számítógéppel rendelkezzen a tanórán. A házi feladatok mellett, a tanórán alkalmazható feladatok kerültek a példatárba.

4.7. Tapasztalat

Kötelező féléves tanári gyakorlatomat egy kaposvári gimnáziumban végeztem. Magyar és anyanyelvi fejlesztő órákat tartottam. Magyar irodalmat és nyelvtant tizenegyedikes osztályban tanítottam. Az osztállyal hamar megtaláltam a hangot, így olyan eszközöket, módszereket próbálhattam ki a gyakorlatom során, melyek azt gondolom hozzájárultak a fejlődésemhez.

A tanterem, melyben a magyar órákat tartottam rendelkezett számítógépes és internetes hozzáféréssel, illetve interaktív táblával. A diákok tudták kezelni, gyakran segítettek az órára való előkészületekben (összeszerelés, programválasztás). Nem volt számukra idegen a technika. A gyakorlat során több internetes alkalmazást és egyéb informatikai programot használtam. Köztük a Google-alkalmazásokat is. A Google-alkalmazások közül több előkerült a tanórán. Az alkalmazások kiválóan kiegészítették az elméleti munkát.

Azt tapasztaltam, hogy a diákok érdeklődéssel tekintettek az új eszközök felé, a többség motivált volt. A máskor meghúzódnak tanuló is figyelmesen követték az óra menetét. Csoportban dolgoztak, és az óra végére számos pozitív tapasztalatot lehetett levonni.

Előnye: olyan tanulókat is megmozgat, akik addig nem mutattak érdeklődést a tanóra iránt; motiváltabbak voltak a diákok; önállóan dolgoztak, és ami technika nagy előnye, hogy egyszerre volt lehetőség információátadásra és készségfejlesztésre. A diákok maguk is meglepődtek, hogy a számukra ismert alkalmazások megjelennek a tanórán. Az óra tervezésre időt kell fordítani, de nem többet, mint más tevékenységek szervezése esetén.

Hátránya: újszerű volt a digitális úton való feladatmegoldás, így nem értették, hogy illik bele az óra az általuk elképzelt tanóra képébe. Nehézség, hogy fel kell készülni az esetleges technikai problémákra. Sajnos volt olyan eset, hogy nem volt internet az órán.

Fontos a fokozatosság és a megfelelő előkészítés a pedagógus részéről, előképzettség a diákok oldaláról. Minél korábban találkoznak az új technikákkal az oktatás során, annál kevésbé lesz idegen a számukra. A tapasztalat azt mutatja, hogy rövid távon (fél év) motiválja a tanulókat az új technika, de nagyban befolyásolja az óra kimenetelét a pedagógus lélekjelenléte és a diákok aktuális állapota.

5. Összegzés

A dolgozat célja volt, hogy bemutasson egy új lehetőséget, amely segítheti a pedagógusok munkáját, a megváltozott tanulási környezetben. Az sokat emlegetett új technikai eszközök forradalma elkezdődött, az oktatásban is jelen van. Új paradigmák szükségesek az átalakuló oktatásban. A 2013-ban bevezetésre kerülő Nemzeti Alaptantervben megfogalmazódik az igény a digitális technikák iskolákban való alkalmazására. Cél, az oktatási folyamat során megismertetni a tanulókkal azokat az eszközöket, digitális technikákat, amelyeket az iskola utáni életükben alkalmazni tudnak. Gyakorlati tudás átadására van szükség.

A kutatás eredményeiből következik, hogy mind a tanulók, mind diákok készen állnak az új eszközök alkalmazására, mégis lassan halad a folyamat. Vannak olyan iskolai közegek, például a szakközépiskolák közege, ahol nagyobb szükség van az új módszerek alkalmazására, mint más iskolatípusokban. A dolgozatban bemutatott Google-alkalmazások kézenfekvő, elérhető programok. Megfelelnek az új követelményeknek. Biztosítják a gyakorlati és digitális tudás megjelenését a tanórákon. Egyszerre továbbítanak új ismereteket és fejlesztenek készségeket és képességeket. Megfelelnek az anyanyelvi és digitális kompetenciafejlesztés elvárásainak. Mindezek mellett biztosítják a sokat hangsúlyozott élményszerző tanulást is. Fontos részei az egész életen át tartó (life long learning) tanulásnak, hiszen olyan eszközökről van szó, melyek nem kizárólag az iskolai oktatás-nevelés körébe tartoznak. A probléma az, hogy a pedagógusok egyedül maradnak a változásokban. A gyökereknél szükséges elindítani a modernizálást. A pedagógusképzésnél kell kezdeni a változást. A jelenlegi egyetemi képzés sokat tesz hozzá a modern oktatás fejlődéséhez. A következő évtizedekben derül ki ennek eredménye.

Bibliográfia

- Antalné Szabó Ágnes 2003. *Az anyanyelvi nevelés új stratégiái*. Magyar Nyelvőr 127: 4.
<http://www.c3.hu/~nyelvor/period/1274/127405.pdf>
- Bábosik István 2008. *Az iskola korszerű funkciói*. Okker Kiadó, Budapest.
- Brassói Sándor 2005. *A pedagógus szakmai profilja, új szerepek, kompetenciák*. In: Nagy Mária (szerk.) *A pedagógusszakma megújításának kihívásai*. Az Oktatási Minisztérium és az Országos Köznevelési Intézet szakmai szemináriuma. Oktatási Minisztérium. Budapest. 71–74.
- Benedek András 2008. *Digitális pedagógia*. Typotex Kiadó BMGE GTK, Budapest.
- Buda András 2003. Virtuális oktatás. *Educatio* 2003/3. 402–410.
- Csapó 2004. *Az iskolai tudás vizsgálatának elméleti keretei és módszerei*. In: Csapó Benő (szerk.) *Az iskolai tudás*. Osiris Kiadó. Budapest. 15–45.
- Dancsó Tünde 2005. *Az információs és kommunikációs technológia fejlesztésének irányvonalai a hazai oktatási stratégiákban*. In.: Új Pedagógiai Szemle
<http://www.ofi.hu/tudastar/informacios-090617>
- Einsiedler, Wolfgang–Götz, Margarete–Hacker, Hartmut–Kahlert, Joachim–W.Keck, Rudolf–Sandfuchs, Uwe 2001. *Handbuch Grundschulpädagogik und Grundschuldidaktik*. Verlag Julius Klinkhardt, Bad Heilbrunn.
- Falus Iván 2000. *Az oktatási módszerek kiválasztására és alkalmazására vonatkozó nézetek*. In.: Falus Iván–Golnhofer Erzsébet–Kotschy Beáta–Lénárd Sándor–Nahalka István–Petriné Feyér Judit–Réthy Endréné–Szivák Judit–Vámos Ágnes: *A pedagógusok pedagógiája*. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 232–260.
- Fehér Péter 2009. *Milyenek az internet-korszak pedagógusai?* Oktatókutató és fejlesztő Intézet. <http://www.ofi.hu/tudastar/iskola-informatika/milyenek-internet>
- Fehér Péter 2001. *Hol vannak az internetpedagógusok, avagy a kistélepek IKT kultúrája*. In.: Új Pedagógiai Szemle. <http://www.ofi.hu/tudastar/hol-vannak>
- Fenyő D. György 2003. *A kell és a lehet*. Iskolakultúra, 2003/1. sz.
- Kemény Gabriella 2002. *Lisszabontól Barcelonáig. Változások az oktatás és képzés közösségi koordinációjában*. Új Pedagógiai Szemle, december. 141–147.
- Kotschy Beáta 2000. *Az iskolai oktatómunka tervezése*. In.: Didaktika, (szerk.) Falus Iván. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 470–486.

- Főző Attila László 2006. *Szinkrón és aszinkrón kommunikáció IKT alapú oktatási projekteken*. In.: Új Pedagógiai Szemle. <http://www.ofi.hu/tudastar/szinkron-aszinkron>
- Google hivatalos oldal 2012. www.google.hu/int/hu/about
- Gonda Zsuzsa: *Az interaktív tábla alkalmazása a z anyanyelvi órán*. Anyanyelv-pedagógia. 2008/2.
- Gordon Győri János 2009. *Magyartanítás a gyakorlatban*. Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet. <http://www.ofi.hu/tudastar/hidak-tantargyak-kozott/magyartanitas>
- Gyarmathy Éva 2012. *Ki van kulturális lemaradásban?* In.: Digitális Nemzedék Konferencia 2012. http://issuu.com/elteppk/docs/digitalis_nemzedek_kotet
- Gyermán Zoltán 2010. *Multimédia az oktatásban*. Debrecen
- Hercz Mária 2007. *A pedagógiai értékelés gyakorlata* In: Bábosik István és Torgyik Judit (szerk.): *Pedagógusmesterség az Európai Unióban*. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 191-214.
- Hunya Márta 2007. *A számítógéppel segített tanulás Informatikai eszközök és digitális pedagógiai módszerek a tanórán*. www.tanugyelo.hu/file/257/sdt3.pdf
- Hunya Márta 2008. *Országos informatikai mérés. A pedagógusok válaszainak elemzése*. Új Pedagógiai Szemle, 1. sz. 69–100.
- Hunya Márta – Dancsó Tünde – Tartsayné Németh Nóra 2006. *Informatikai eszközök használata a tanítási órákon*. In.: Új Pedagógiai Szemle 2006/3. <http://www.ofi.hu/tudastar/informatikai-eszkozok-090617>
- HVG 2012. *Ingyenes licencet ad a Google*. 2012. január 20. http://hvg.hu/Tudomany/Ingyenes_licencet_ad_a_Google_SN0KQG
- Jelentés a magyar közoktatásról 2010.
- Kajtár Barna 2006. *A számítógép szerepe az élethosszig tartó tanulásban*. In.: Új Pedagógiai Szemle. <http://www.ofi.hu/tudastar/szamitogep-szerepe>
- Kárpáti Andrea 1999. *Digitális pedagógia – a számítógéppel segített tanítás módszerei*. In.: Új Pedagógiai Szemle. <http://www.ofi.hu/tudastar/digitalis-pedagogia>
- Kárpáti Andrea 2001. *Informatika az iskolában*. In: *Tanulmányok a neveléstudomány köréből*. Osiris Kiadó, Budapest. 390-415.
- Kárpáti Andrea 2002. *Az informatikai társadalom iskolája*. In.: Bábosik István—Kárpáti Andrea 2002. *Összehasonlító pedagógia: a nevelés és oktatás nemzetközi perspektívái*. Budapest, BIP Kiadó.

Kárpáti Andrea – Hunya Márta 2009. *Kísérlet a tanárok IKT-kompetenciája közös európai referenciakeretének kialakítására – a U-Teacher Projekt I.*

<http://www.ofi.hu/tudastar/karpati-andrea-hunya>

Kárpáti Andrea – Molnár Gyöngyvér – Tóth Péter – Főző Attila László (szerk.)

2008. *A 21. század iskolája*. 1. kiadás, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Kemény Gabriella 2002. *Lisszabontól Barcelonáig. Változások az oktatás és képzés közösségi koordinációjában*. Új Pedagógiai Szemle, december. 141–147.

Kerettanterv 2012. http://kerettanterv.ofi.hu/6_melleklet_9-12_szki/index_szakkozep.html

Kiss Jenő 1995. *Társadalom és nyelvhasználat*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Kovács Ilma 2007. *Az elektronikus tanulásról*. Holnap Kiadó. Budapest.

Livingstone, Sonia 2002. *Young people and new media. Childhood and changing media environment*. London, SAGE.

Mihály Ildikó – Rubik Anna – Bognár Mária 2009. *Tallózás az Internet oktatásfejlesztési web oldalain*. <http://www.ofi.hu/tudastar/tanulmanyok/tallozas-internet>

Molnár György 2008. *Az IKT-val támogatott tanulási környezet követelményei és lehetőségei*. In.: Benedek András 2008. *Digitális pedagógia*. Typotex Kiadó BMGE GTK, Budapest, 223-253.

Nahalka István 2002. *Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben? Konstruktivizmus és pedagógia*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Nemzeti alaptanterv 2007. Oktatási és Kulturális Minisztérium. Budapest.

Nemzeti alaptanterv 2012. Oktatási és Kulturális Minisztérium. Budapest.

OECD: *Education at a Glance 2011: OECD Indicators*. (2012)

<http://www.oecd.org/education/preschoolandschool/educationataglance2011oecdindicators.htm>

Petriné Feyér Judit 2003. *Az oktatás eszközei, tárgyi feltételei*. In: Falus Iván szerk. *Didaktika*. Nemzeti Tankönyvkiadó. Budapest. 318–338

Petry Annamária 2012. *Digitálisok, de a mieink*. In.: *Anyanyelv-pedagógia 2012/4*.

<http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=432>

PISA 2009 *Összefoglaló jelentés. Szövegértés tíz év távlatában*. 2010. Oktatási Hivatal, Budapest.

Reindl Gyula 2004. *Az informatika tanítása és felhasználása a magyar oktatásban*. In.: Új Pedagógiai Szemle. <http://www.ofi.hu/tudastar/informatika-tanitasa>

- Somfai Barbara 2009. *Élvezni is lehet a nyelvtanórát?* In.: Nyelv és tudomány.
<http://www.nyest.hu/hirek/elvezni-is-lehet-a-nyelvtanorat>
- Sulinet Digitális Tudásbázis 2012. <http://tudasbazis.sulinet.hu/hu> (2012)
- SDT 2012. Sulinet Digitális Tudásbázis 2012. *Digitális taneszközök használata a humán tantárgyak tanóráin.* www.sulinet.hu/tanar/.../6_digitalis/.../digit_human.pdf
- Szekszárdi Júlia 2006. *Jelentés a magyar közoktatásról. Az iskolák belső világa.*
<http://www.ofi.hu/tudastar/jelentes-magyar/6-iskolak-belso-vilaga-090617-1>
- Tót Éva 2002. *Számítógép és internet mint a tanulás eszköze.* In: Educatio. Tizenegyedik évfolyam, negyedik szám. 586-600.
- Tóth Edit – Molnár Gyöngyvér – Csapó Benő 2011. *Az iskolák IKT-felszereltsége – helyzetkép országos reprezentatív minta alapján. Iskolakultúra. 2011/ 10-11.*
- Tari Annamária 2012. *Kik ezek a gyereke? A Z generáció az iskolapadban. Fordított szocializáció és nemzetkultúra kamaszkorban.* Digitális Nemzedék Konferencia 2012.
http://issuu.com/elteppk/docs/digitalis_nemzedek_kotet
- Török Balázs 2001. *A diákok számítógép-használati szokásai - internetezés és elektronikus levelezés.* <http://www.ofi.hu/tudastar/diakok-szamitogep>
- Verécze Viktória 2011. *Bevezető egy új nyelvtankönyv tervezetéhez.*
http://mnytud.arts.klte.hu/vereczev/vereczev_szkholion_2011_01-1.pdf
- Zétényi Ágnes 2004. *A hatékony tanár.* In: Mészáros Aranka (szerk.) *Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága.* ELTE Eötvös Kiadó. Budapest. 375–384.

Mellékletek

Melléklet 1. számú

Google—alkalmazások

forrás: Google 2012. A Google hivatalos oldala.

<http://www.google.hu/intl/hu/about/>

Google g+/Te+

A Google legújabb alkalmazása. 2011-ben hozták létre, de még az év decemberében is alakítottak rajta. Az új alkalmazás hasonlóan működik, mint az ismert közösségi portálok. A felhasználók megoszthatják egymással gondolataikat, fotóikat, és egyéb hivatkozásaikat. Profilt készíthetnek a maguk számára, amely a személyes adataikat tartalmazza. Csoportokat, köröket, (például baráti kör) hozhatnak létre rajta. Cseveghetnek az oldalon belül ismerőseinkkel, akár videóhívás formájában is. Hasznos funkciója, hogy egy átlátható felületen az összes Google-alkamazás megtalálható.

Google Search/Keresés

A Google első alkalmazása. Ma az egyik legismertebb keresőprogram. Segítségével másodpercek alatt megtaláljuk a számunkra fontos információt. Információ, weboldal keresésére kiválóan alkalmas.

Google Images/Képek

A kereső alkalmazás kiegészítése. Segítségével képeket tudunk keresni.

Google Maps/Térkép

„Mint egy nagy atlasz”, mondhatná a programról bárki. És tényleg. Megtalálható vele a legeldugottabb hely is a világon. Közelítő-távolító funkciójával az épületeket is jól láthatóvá teszi, sőt többek között a nevezetes magyar helyeket is jól kivehető képen ábrázolja.

Google News/Hírek

Ahogy a nevében is benne van, hírolvasó portálként üzemel. A Google által válogatott hírek gyűjteménye. Külföld és a Magyarország aktuális hírei.

Google Gmail

A Google levelezőrendszere. 2004-ben indult útjára. Napjainkban a legjellemzőbb kommunikáció a világháló nyújtotta környezetben az e-mail, az elektronikus levél. Oktatási szempontból fontos, hogy segítséget nyújt a diákok számára a kapcsolattartásban, viszont az az elektronikus levelezésnek is fontos szabályai vannak. Mások is láthatják leveleinket, így ezeket be kell tartani. Ügyelünk a megszólításra, a formára.

Google Drive

Fájlok tárolását, szinkronizálását, szerkesztését lehetővé tevő funkció. 2012 tavasza óta, a Google Docs, helyén lép fel. 5 giga byte megosztási helyet biztosít.

Google Calendar/Naptár

Az események online tárolására szolgál. Azaz a naptár funkció segítségével online is feljegyezhetjük a fontos eseményeket, ezután pedig bárhol, internet útján hozzá tudunk férni. Követhetjük rajta keresztül az esedékes névnapokat. Napi, heti, havi lebontásban láthatjuk az évet.

Google Translate/Fordító

Szótár funkciót lát el, de szerencsére nem kell több kilónyi szótárt magunkkal cipelni. Másodpercek alatt fordít le bármit, akár szót, vagy hosszabb szöveget is egyik nyelvről a másikra. Természetesen adódhatnak hibák, nem pontos mindig a fordítás. Ezt próbálja a jelentések megadásával javítani; az adott kifejezés minden ismert jelentését megadja. Beállítás függő, de létezik egy olyan funkciója, hogy ha egy idegen nyelvű honlapot hívunk be, akkor felajánlja a fordítás lehetőségét, amennyiben Google-el kompatibilis böngészőt használunk; vagy a böngészőnk rendelkezik ezzel a kiegészítővel.

Google Blogger

Lehetőséget biztosít az online blogíráshoz. Megadhatjuk valódi személyünket, de választhatunk fiktív profilt is. Ismerőseinkkel és ismeretlenekkel is megoszthatjuk gondolatainkat.

Google Fényképek = Picasa

A Google hivatalos fényképmegosztó portálja. A Google felvásárolta az eredeti céget, 2004 óta van a tulajdonában; majd ingyenessé és mindenki számára elérhetővé tette. Fényképek kezelését, rendezését, módosítására szolgál. Ha nem akarjuk megosztani, jelszóval is védhetjük mások elől. Funkciói közé tartozik tárolt képek beolvasása, diavetítés, nyomtatás és a képek időrendi listázása is. Képeinket albumokba rendezhetjük. Ami fontos, hogy használatkor exportálni kell a képeket, mivel a program, az eredeti képet nem menti el ebben az esetben.

Google Docs/Dokumentumok

A GoogleDrive megjelenésével megszűnt. A Dokumentumokra kattintva – a Google Drive alkalmazást hozza be számítógépünk.

Google Groups

Angol nyelven működő alkalmazás. Saját csoportot hozhatunk létre a segítségével, ahol képeket, gondolatokat oszthatunk meg. Amiért nagyon hasznosnak tartom, hogy nagyobb méretű fájlokat, és egyéb programokat (pl.: egy táblás digitális feladatot) is meg tudunk a segítségével osztani a csoport tagjaival. A csoport lehet zárt és nyitott is. Kerülhetnek bele természetesen új, meghívott tagok. Színes, jól szerkeszthető felület.

Google Scholar/Tudós

Szakmai szemmel való keresést jelöl. Szakmailag elismert, tudományos jelentőségű munkákban keres elsősorban. Egyetemisták, tanárok, kutatók, diákok számára javasolt.

Google Talk /Csevegés

A mindennapi élet kommunikációs lehetőségei folyamatosan változnak. Ennek egy mai, modern változata a chat. Lényegében rövid, akár egy elemből álló közlés lehetőségét biztosítja, szöveges formában. Saját, megegyezésen alapuló elemekkel, például emotikumok használatával is rendelkezik. A kommunikációs intraperszonális, akár több résztvevő is lehet. A Google által kifejlesztett chat-program. A Google csevegő-hálózatán keresztül csevegő-üzeneteket küldhet ismerőseinek, családtagjainak és munkatársainak.

Google Reader/Olvasó

Segítségével számos hírcsatornát kezelhetünk egy oldalon. Megjelölhetjük a számunkra érdekes cikkeket. Megnézhetjük, hogy egy hónapban hányszor és milyen jellegű lapokat olvastunk, melyik napokon és milyen napszakban tettük ezt. Megnézhetjük olvasási trendünket, azaz, hogy mobilon vagy e-mailben követjük a híreket. Olvasólistát is összeállíthatunk.

Google Books/Könyvek

Speciális könyvkereső. Segítségével könyvekre, kötetekre, különféle kiadásokra kereshetünk rá; akár egy kereső segítségével is. Illetve arra is lehetőségünk van, hogy szövegekben keressünk. Ezek száma korlátozott ugyan, hiszen csak a már beolvasott könyvekben tud keresni a szolgáltatás, illetve nagy része angol nyelvű. Ennek ellenére ingyenes, bárki számára letölthetővé tették az alkotók, ami természetesen a szerzői jog kérdését is felvetette. Végül némi jogdíj fejében továbbra is üzemeltethetik az alkotók.

Google Webhelyek

Online weboldalak biztosítása a felhasználók számára. Azaz, a segítségével mi magunk is létrehozhatunk weboldalakat. Ehhez sémákat, sablonokat biztosít. Készíthetünk például: virtuális osztálytermet. Lehetőséget biztosít adatok, feladatok, képek hozzáadására, megosztására.

iGoogle

A Google személyre szabott oldala. Beállíthatjuk kezdőlapunknak, és belépéskor rögtön híreket, időjárást, játékot találhatunk. Illetve a kedvelt Google-alkalmazásokat rögtön el is tudjuk érni vele. Rossz hír, hogy a Google 2013 novemberében meg kívánja szüntetni az alkalmazást.

Youtube

2006 októberében vásárolták fel. A Youtube a világ legnagyobb és legismertebb videómegosztója. Naponta milliószor kattintnak rá a felhasználók. Ingyenes oszthatunk meg rajta videókat, és nézhetjük meg akár híres emberek videóit is. Percenként frissülő adatbázisa minden igényt kielégítő szolgáltatás.